

**VASTUULLINEN METSIEN
KÄYTTÖ TORJUU
ILMASTONMUUTOSTA**

s. 4

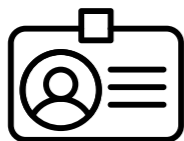
TORNATOR LYHYESTI

Tornator on Euroopan johtava kestävään metsätalouteen erikoistunut yhtiö, joka omistaa metsiä Suomen lisäksi Virossa ja Romaniassa. Toimintamallimme perustuu vastuulliseen metsien käyttöön sekä vahvaan ympäristöosaamiseen ja digitalisaation hyödyntämiseen. Ydintoimintaamme ovat kestävä metsätalous, metsien osto ja metsänhoitopalvelut. Pääliiketoimintamme ohella vuokraamme käyttöoikeuksia mailtamme, kehitämme tuulivoimahankkeita sekä myymme laadukkaita rantatontteja ja maa-aineksia.

Tornator on julkinen osakeyhtiö ja sen pääomistajia ovat suomalaiset eläkevakuutusyhtiöt ja Stora Enso. Olemme metsäalalla ainutlaatuinen yhtiö Euroopassa toimintamme laajuuden, omistusrakenteemme ja toimintamallimme vuoksi. Tornatorin tehtävänä on luoda kestävää hyvinvointia metsästä. Yhtiön metsät tarjoavat monipuolisen pohjan erilaisille biomateriaaleille, hiilensidonnalle sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle.

LIKEVAIHTO
112,8
miljoonaa euroa

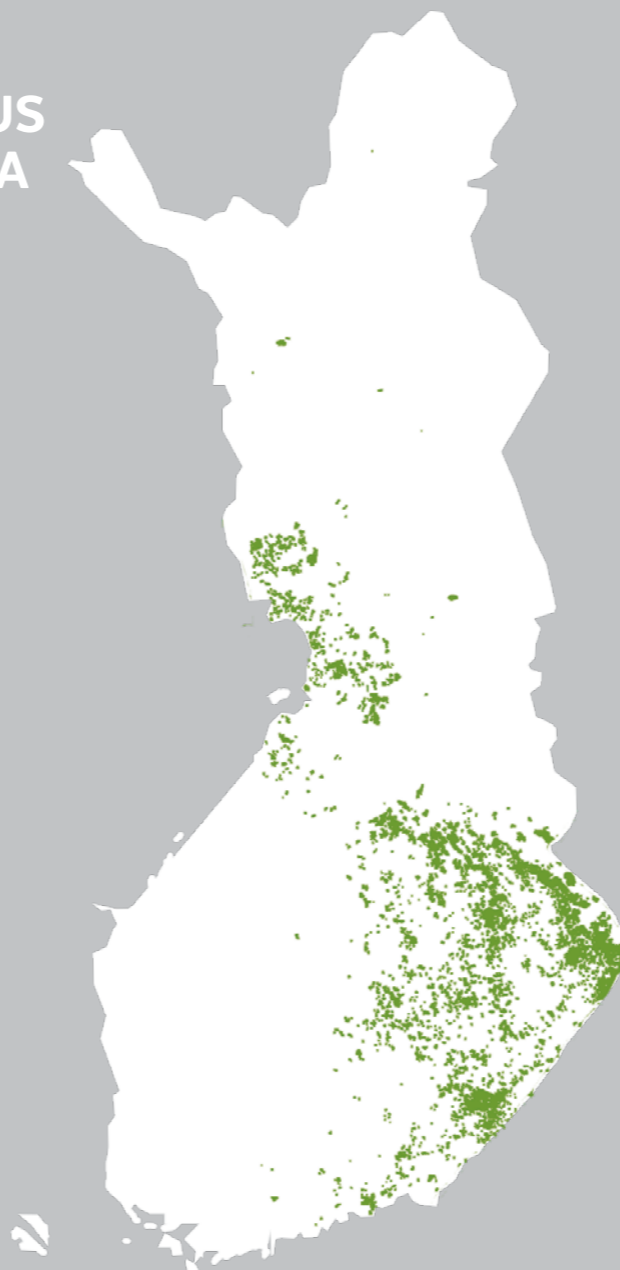
HENKILÖSTÖ N.
180
henkilöä

TASE
1,6
miljardia euroa

**TYÖLLISTÄVÄ
VAIKUTUS YLI**
1 000
henkilötyövuotta

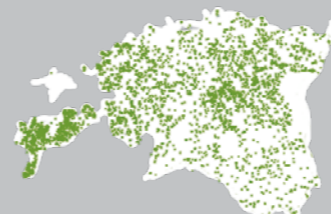
**OPERATIIVINEN
NETTOTULOS**
49,7
miljoonaa euroa

TORNATORIN METSÄOMAISUUS TOIMINTAMAISSA

SUOMESSA
616 000
HEHTAARIA

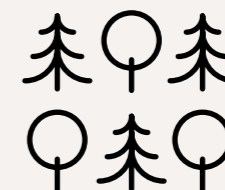
VIROSSA
65 500
HEHTAARIA

ROMANIASSA
12 000
HEHTAARIA

LIIKETOIMINTA-ALUEET

PUUKAUPPA

Pääliiketoimintaamme on puun tuottaminen ja myynti. Harjoitamme kestävä metsätaloutta tavoitteenamme hyvä ja tasainen metsän tuotto, jonka myötä takaamme asiakkaille vastuullisesti tuotettua sertifioitua puuta. Käsittelemme metsät luontoa kunnioittaen, oikeilla toimenpiteillä oikeaan aikaan. Näin varmistamme metsäomaisuutemme pysymisen monimuotoisena ja hyväkuntoisena.

KIINTEISTÖT

Vuokraamme maa-alueitamme eri käyttötarkoituksiin, esimerkiksi metsästyskäyttöön, ja kehitämme aktiivisesti tuulivoimahankkeita yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Metsiämme käytetään myös laajasti maksutta virkistyskäytössä. Kaavoitamme ja myymme rantatontteja sekä maa-aineksia. Ostamme aktiivisesti metsiä metsätalous- ja suojelutarkoituksiin. Myymme myös valikoiden kiinteistörakenteeseemme sopimattomia metsätiloja.

PALVELUT

Tarjoamme laadukkaita metsänhoitopalveluita asiakkaillemme. Toteutamme palvelusopimusasiakkaidemme metsänuudistamis- ja taimikonhoitotyöt. Onnistumisen avaintekijöitä ovat laaja oma metsänomistus sekä resurssien ja materiaalien hankinta. Haluamme tarjota yrittäjillemme parhaat mahdolliset työolosuhteet. Yhteistyön tuloksena saadaan hyvin kasvavia metsiä.

SISÄLLYS

Vuosikatsaus	2
Vuosi 2018	2
Toimitusjohtajan katsaus	4
Hallituksen puheenjohtajan katsaus	5
Talous ja rahoitus	6
Toimintaympäristö	8
Sidosryhmät	12
Arvon luominen	14
Strategia	16
Kannattava kasvu	18
Ylivoimainen kilpailukyky	20
Erinomainen hallinto	22
Vastuullisuus	24
Vastuullisuus vuonna 2018	24
Vastuullisuusvisio ja tavoitteet	25
Olelliset vastuullisuusteemat	26
Vastuullisuuden johtaminen	27
Yhteiskunta	28
Ympäristö	31
Henkilöstö	35
Hallinnointi	39
Hallinto	39
Hallitus	42
Johtoryhmä	43
Tilinpäätös	44
Yhteenvedo konsernitilinpäätöksestä	44
Konsernin tuloslaskelma, IFRS	45
Konsernin tase, IFRS	46
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	47
Konsernin rahavirtalaskelma	48
Talouden yhteenvedo	49
Tunnuslukujen laskentakaavat	50
Raportointiperiaatteet ja GRI-indeksi	51
Raportointiperiaatteet	51
GRI-sisältöindeksi	52

TORNATORIN VUOSIKERTOMUS 2018

Vuosikertomus koostuu viidestä osasta: vuosikatsaus, strategia, vastuullisuus, hallinnointi ja tilinpäätös.

Yhtiö raportoi vastuullisuudestaan Global Reporting Initiativen yritysraportointia koskevien GRI-standardien mukaisesti. Raportointi kattaa Tornatorin taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun olennaisimmat osa-alueet.

CASE: Megatrendit vauhdittavat puupohjaisten lopputuotteiden kysyntää s. 10

CASE: Lannoituksen yhteistyöhankkeella lisää puuta ja hiilensidontaa s. 19

CASE: Vastuulliselle ja ammattitaitoiselle Tornatorille on helppoa myydä metsää s. 21

Q&A: Metsien käytön oikeutus s. 32

VUODEN 2018 KOHOKOHDAT

TORNATORIN METSIEN
KÄYPÄ ARVO NOUSI

80

MILJOONAA EUROA

LIIKEVOITTOA
KERTYI ENNÄTYKSELLISET

84

MILJOONAA EUROA

PALVELULIIKETOIMINNAN
LIIKEVAIHTO KASVOI NOIN

80

PROSENTTIA

YHTEENSÄ NOIN

20 000

HEHTAARIA UUTTA
METSÄOMAISUUTTA

5 300

HEHTAARIN SUURUINEN
METSÄTILAKAUPPA
VAPON KANSSA

7 300

HEHTAARIN
METSÄLANNOITUKSET

TORNATOR PERUSTI
YHTEENSÄ

540

HEHTAARIA
SUOJELUALUEITA

KULOTUSTA
JA SOIDEN
ENNALLISTAMISTA
YHTEENSÄ

133

HEHTAARIA

ILOMANTSIN
VALKEAJÄRVELLE

341

HEHTAARIN
SUOJELUALUE

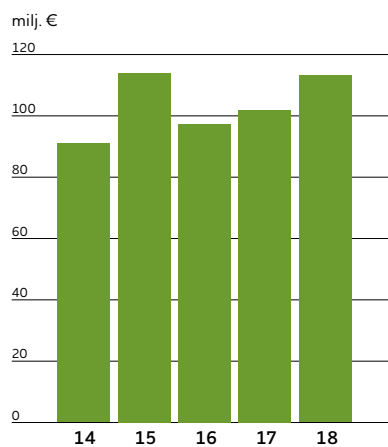
Avainluvut

Ilman käyvän arvon muutosten vaikutusta

	2014	2015	2016	2017	2018
Liikevaihto, milj. euroa	90,7	113,6	97,0	101,6	112,8
Liikevoitto, milj. euroa	62,6	74,5	67,2	72,4	83,9
Liikevoitto, % liikevaihdosta	69,0	65,6	69,3	71,2	74,4
Tilikauden tulos, milj. euroa	29,6	44,0	37,3	40,9	49,7
Tilikauden tulos, % liikevaihdosta	32,7	38,8	38,5	40,3	44,0
Henkilöstö keskimäärin, henkilöä	217	213	200	189	182
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,5	7,7	6,5	6,1	6,6
Oman pääoman tuotto, %	6,5	10,0	7,1	6,5	7,3
Omavaraisuusaste, %	37,2	38,6	43,7	43,3	44,4

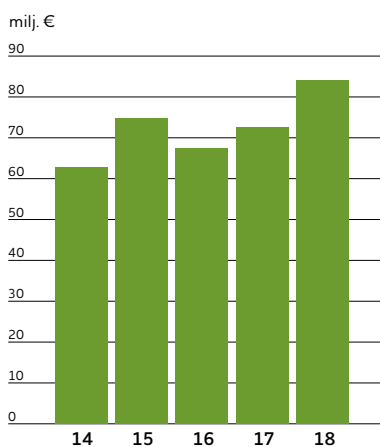
LIKEVAIHTO

(Ilman käyvän arvon muutosten vaikutusta)

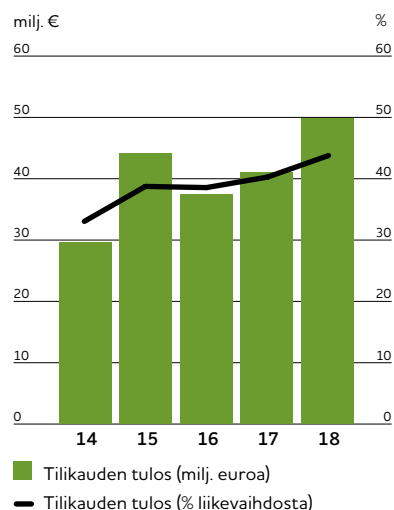
LIKEVOITTO

(Ilman käyvän arvon muutosten vaikutusta)

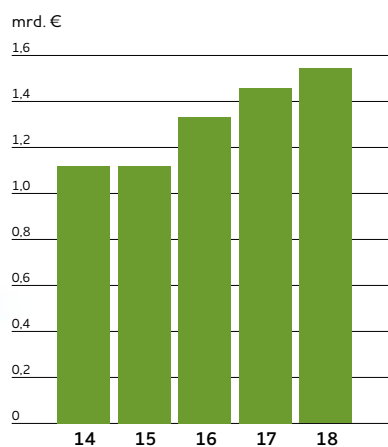
TILIKAUDEN TULOS

(Ilman käyvän arvon muutosten vaikutusta)

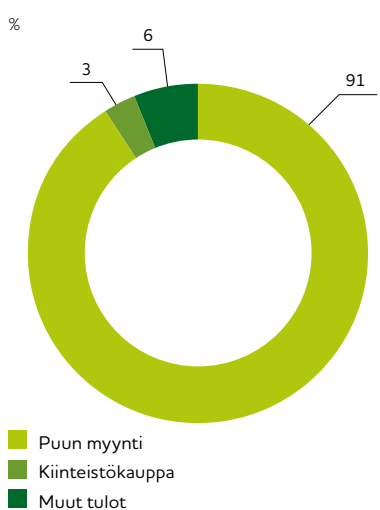

METSÄOMAISUUDEN ARVOSTUS

(käypä arvo)

LIKETOIMINNAN KASSAVIRRAT 2018

VASTUULLINEN METSIEN KÄYTTÖ TORJUU ILMASTONMUUTOSTA

”Tornatorin metsät tarjoavat kestävästi tuotettua raaka-ainetta, ne sitovat ja varastoivat hiilidioksidia ja toimivat merkittävinä hiilinieluinä.”

Hyvät lähtökohdat uudelle strategiakaudelle

Luottamus Tornatoriin vastuullisena toimijana syveni entisestään vuonna 2018. Se näkyi erityisesti lisääntyneinä metsätilaostoina yksityisiltä metsänomistajilta. Pystyimme viestimään halustamme toimia oikein, luoda hyvinvointia ja olla aktiivinen osa yhteiskuntaa. Tämä näkyy parempana tuloksena ja yhtiön kasvuna. Lähtökohdat myös seuraavalle strategiakaudelle ovat hyvät.

Uskon, että EU:n uuden biotalousstrategian ja ilmastolinjausten myötä bio- ja kiertotalous sekä metsien kestävä käyttö korostuvat entisestään. Tulemme varmasti näkemään yhä vilkkaampaa keskustelua siitä, miten metsiä tulee hyödyntää. Metsäpolitiikassa olisi tärkeää, ettei jouduttaisi sääntelyn kautta ohjaitavaan metsätalouteen. Suomessa on hyvä säännöstö, osaaminen ja tietopohja toimia oikein. Meidän on panostettava entistä enemmän tutkimustietoon metsien käytön kehittämiseksi.

Vuosi 2018 oli Tornatorille erinomainen. Puunmyynnin liikevaihto, vertailukelpoinen liikevoitto ja tulos olivat ennätystasolla. Toteutimme ensi kertaa asiakastytyväisyysselvityksen metsätilansa Tornatorille myyneille. Erityisen tyytyväisiä myyjät olivat asioinnin helppouteen ja luotettavuuteen. Puunostajien ja henkilöstön tyytyväisyys säilyivät nekin erittäin korkealla tasolla.

Haluan kiittää Tornatorin henkilöstöä, yrittäjiä, asiakkaita ja muita sidosryhmiä hyvästä yhteistyöstä ja luottamuksesta.

Sixten Sunabacka
Toimitusjohtaja

Vuoden 2018 aikana ilmastomuutos ja metsien rooli sen torjunnassa olivat näkyvästi esillä julkisessa keskustelussa. Tärkeintä ilmastomuutoksen hillinnässä on kiistatta fossiilisten raaka-aineiden käytön vähentäminen. Hiili- ja öljypohjaisten tuotteiden käyttö tulee korvata kestävästi tuotetuilla ja uusiutuvilla biopohjaisilla. Korvaamalla esimerkiksi puukuiduilla ympäristöä kuluttava ja ilmastopäästöjä aiheuttava puuvilla pystymme siirtämään isot puuvillan tuotantoalueet vastaamaan kasvaviin ruuantuotannon tarpeisiin.

Metsillä keskeinen rooli ilmastomuutoksen torjunnassa

Kaikissa Tornatorin toimintamaissa puuta kasvaa vuosittain huomattavasti enemmän kuin sitä korjataan. Tornatorin metsät ovat uusiutuva luonnonvara, ne tarjoavat kestävästi tuotettua raaka-ainetta, sitovat ja varastoivat hiilidioksidia ja toimivat merkittävinä hiilinieluinä. Vastuullisella ja ammattimaisella metsien hoidolla pystymme lisäämään metsien kasvua ja hiilensidontakykyä. Tornator on aktiivisesti mukana myös lisäämässä tuulivoimaa. Tuulivoiman ja puun tuottaminen voidaan käytännössä helposti sovittaa yhteen, ja siten hillitää ilmastomuutosta kahdella tavalla samanaikaisesti samoissa metsissä.

Metsien kasvukunnon varmistamiseksi jatkamme monivuotista lannoitusohjelmaamme ja lisäämme jalostettujen taimien käyttöä metsänuudistamisessa. Puiden jalostamisen avulla voidaan lisätä metsän terveyttä, puiden vastustuskykyä ja puun määrää geeniperimän monimuotoisuutta vaarantamatta.

Terveet metsät kestävät paremmin tuhoja

Ilmaston lämpeneminen on lisännyt metsätuho-riskiä ja tuo mukanaan uusia tuholaisia. Tornatorin kohdalla riskien minimointia helpottaa metsäomaisuuden sijaitseminen eri maissa ja hajautuneesti maiden sisällä. Parasta varautumista tuhoihin on pitää metsät terveisinä ja hyvässä kasvukunnossa.

Vuoden 2018 merkittävimänä haasteena olivat alkuvuoden lumituhot Suomessa. Tornatorin sekä yhtiön pääasiakkaan Stora Enson henkilöstö ja yrittäjät osoittivat kyvykkyytensä tuhojen nopeassa ja onnistuneessa purussa. Aikaisemmat investoinnit metsätieinfrastruktuuriin vaikuttivat lumituhojen jälkihoidon onnistumiseen. Hyvä metsätiestö pienentää myös laajojen metsäpalojen riskiä.

METSÄ ON VAKAA JA VASTUULLINEN SIJOITUSKOHDE

”Tornatorin toteutunut vakaa historia, vahva omavaraisuus, vakavaraiset omistajat sekä pitkäaikaiset kumppanuussuhteet rahoittajien kanssa luovat osaltaan hyvät mahdollisuudet jatkaa hallittua kasvua.”

Tornatorin vuosi 2018 oli omistajan näkökulmasta jälleen erittäin menestyksellinen. Yhtiön tulos ylsi ennätyslukemiin, ja tuotto sijoitukselle oli erinomainen. Tulevaisuuden näkymät jatkuvat hyvinä puun kysynnän sekä Tornatorin ammattitaitoisen ja vastuullisen toiminnan ansiosta.

Metsäteollisuuden investoinnit kasvativat vuonna 2018 puukaupan volyymia merkittävästi, ja hintataso nousi pitkän taseisen jakson jälkeen jyrkästi ylöspäin. Myydyin puun hinnan nousu näkyi Tornatorin ennätystuloksena ja -liiketoimintana. Yhteys Tornatorin hallituksen ja johdon välillä jatkui tiiviinä, ja saumatoman yhteistyön tuloksena yhtiö pystyi myös vuonna 2018 toteuttamaan metsäkauppoja ja muita strategisia hankkeita onnistuneesti.

Hyvää ja pitkäjänteistä tuottoa omistajille

Metsä on vakaa ja tasainen omaisuusluokka, joka sopii hyvin eläkeyhtiöiden ja muiden instituutio-omistajien pitkään aikaperspektiiviin. Tornatorin erinomaisen tuoton taustalla on paitsi hyvä perusliiketoiminnan tulos myös metsäomaisuuden tasaisesti kasvanut arvo. Nämä komponentit yhdistettyinä ovat tuoneet erittäin hyvää ja pitkäjänteistä tuottoa omistajille.

Tornatorin vahvuuksia ovat laaja metsäomaisuus, ammattimainen toiminta sekä tehokas ja pitkäjänteinen metsänhoito. Omistajien yhteistyö hallituksessa on saumatonta ja yhteiset päämäärät selkeitä. Suuren teollisen toimijan omistajuus tuo suunnitteluun pitkää perspektiiviä ja asiakkuus toimii puun pitkäaikaista kysyntää turvaavana tekijänä. Tornatorin puukaupan kattavuus eri asiakaskunnissa ja puukaupan sopimusrakenteet puolestaan varmistavat finanssisijoittajille parhaan mahdollisen tuoton sijoitukselle.

Vastuullisuus ja ESG-näkökohdat (Environmental, Social and Governance) ovat sijoittamisessa yhä keskeisemmässä roolissa ja niiden merkitys korostuu erityisesti toimialalla, jossa omistukset sijaitsevat laajoilla luontoalueilla. Omistajan näkökulmasta onkin tärkeää, että Tornatorilla on käytössään ensiluokkaiset käytännöt kaikissa vastuullisuusasioissa.

Edellytykset kannattavalle kasvulle säilyvät vahvoina

Edellytykset kannattavalle kasvulle ovat vahvat myös tulevaisuudessa. Puun kysyntä Suomessa ja koko Itämeren alueella näyttää jatkuvan hyvänä. Tornatorin vahva kasvuhakuisuus ja

uudet tulonkehittämisaalueet vahvistavat organisaation iskukykyä.

Tornator Oyj on vahva nimi myös velkemarkkinoilla. Toteutunut vakaa historia, vahva omavaraisuus, vakavaraiset omistajat sekä pitkäaikaiset kumppanuussuhteet rahoittajien kanssa luovat osaltaan hyvät mahdollisuudet jatkaa hallittua kasvua.

Vuonna 2018 Tornatorin omistajat ovat voineet olla erityisen tyytyväisiä. Osingot, tuloskehitys ja arvonnousu tarjosivat sijoitukselle 12 prosentin tuoton. Samanaikaisesti noteerattujen osakkeiden ja pitkälti velkajirjojenkin tuotot olivat selvästi miinusmerkkisiä. Pohjalaista puuseppää vapaasti lainaten: tasaisuutta ja vakautta haettiin, priimaa pakkas tulemahan. Kiitos historiallisen hyvästä tuloksesta kuuluu yhtiölle, henkilöstölle ja muille sidosryhmille. Tiiviissä yhteistyössä on hyvä toimia, ja vielä parhain mahdollisin tuloksin.

Mikko Koivusalo
Hallituksen puheenjohtaja

TOIMIVA RAHOITUS TUKI YHTIÖN KASVUSTRATEGIAA

Vuosi 2018 oli Tornatorille erinomainen. Puunmyynnin liikevaihto, operatiivinen liikevoitto ja nettotulos olivat ennätystasolla. Tornator jatkoi kasvustrategiaa ostamalla uutta metsämaata. Investointien toteuttamista helpotti yhtiön vahva rahoitusasema. Konsernin tase kohosi lähes 1,6 miljardiin euroon.

KESKEISET SAAVUTUKSET 2018

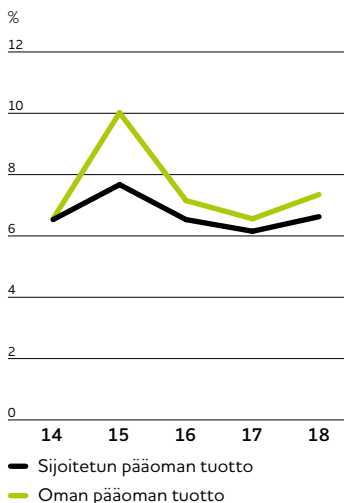
- Taloudelliset tulokset olivat erinomaisia ja metsien arvo nousi
- Kasvuinvestoinnit saatiin rahoitettua turvallisesti
- Tuottavuusohjelmassa päästiin yli 4 miljoonan euron tulokseen
- Vuoden 2019 lainan uudelleenrahoitukselle on selkeä suunnitelma

TAVOITTEET 2019

- Jatkaa vakaata ja kannattavaa kasvua
- Toteuttaa vuoden 2019 lopussa erääntyvän jvk-lainan uudelleenrahoitus
- Selvittää luottoluokitus- ja vihreän rahoituksen mahdollisuudet
- Hakea kasvun rahoitukseen tarvittaessa uutta pääomaa

PÄÄOMAN TUOTTO

(Ilman käyvän arvon muutosten vaikutusta)

Konsernin liikevaihto oli melkein 113 miljoonaa euroa, nousua 11 prosenttia edellisvuodesta. Liikevaihdon kasvua selittävät lisääntyneet hakkuumäärät ja puun markkinahintojen nousu. Kasvu oli myös kannattavaa: operatiivinen liikevoitto parani 16 prosenttia ja nettotulos 21 prosenttia edellisvuodesta. Metsien käypä arvo oli 1,45 miljardia euroa, kasvua noin 80 miljoonaa euroa.

Hallittua kasvua rahoituksen avulla

Tornator teki katsausvuonna merkittäviä metsämaainvestointeja sekä Suomessa että Virossa. Investointien rahoituksessa yhtiö hyödynsi vahvaa operatiivista kassavirtaa sekä joustavaa pankkilainafasilitteettia. Pankkirahoituksen lisäksi Tornatorilla on 250 miljoonan euron vakuudellinen, Helsingin pörssiin listattu joukkovelkakirjalaina ja 65 miljoonan euron vakuudeton debentuurilaina. Joukkovelkakirjalaina maksetaan lainasopimuksen mukaisesti takaisin joulukuussa 2019. Tämän järjestelyn toteutus varmistetaan hyvissä ajoin keväällä 2019.

Rahoitusstrategia tukee ja turvaa liiketoimintaa

Tornatorin rahoitusstrategian tavoitteena on taata kilpailukykyinen rahoitus yhtiön liiketoiminnalle ja investoinneille, hallita konsernin rahoitusriskejä ja vakauttaa tasetta. Yhtiön rahoitusstrategia perustuu kokonaisvaltaiseen tasehallintaan, toimiviin kanaviin pääomamarkkinoilla, monipuolisiin rahoitusinstrumentteihin, hallittuun korkoriskin suojaamiseen ja hyvään maksuvalmiuteen.

Metsäomaisuuden hyvä vakuusarvo ja Tornatorin maine vastuullisena toimijana mahdollistavat kustannustehokkaan rahoituksen. Kahdensadan miljoonan euron yritystodistusohjelma ja sitova, nostamaton luottolimiitti varmistavat yhtiön hyvän maksuvalmiuden ja rahoituksen saatavuuden.

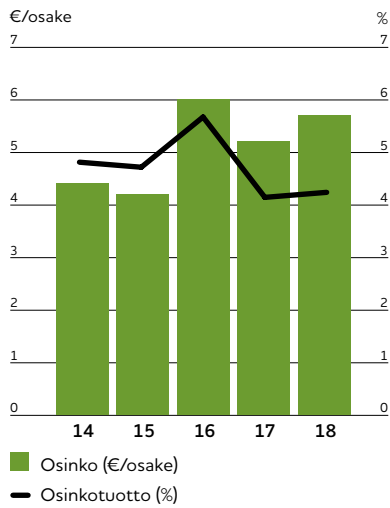
Tornatorilla oli vuoden 2018 tilinpäätöshetkellä 40 miljoonan euron arvosta nostettavissa olevia luottoja.

Rahoitusriskien hallinta

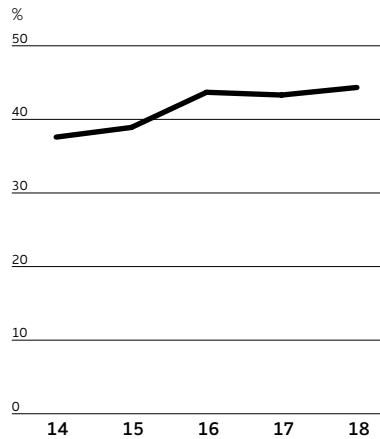
Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien muutosten negatiivisia vaikutuksia yrityksen tulokseen ja kassavirtaan. Riskienhallinnan tavoitteet ja riskienhallintapolitiikka määritellään yhtiön hallituksessa, jonka vastuulle kuuluu myös riskienhallinnan seuranta. Yhtiön keskeiset rahoitusriskit liittyvät korkoihin ja rahoituksen saatavuuteen.

Pitkällä aikavälillä yhtiö haluaa suojata tasettaan ja oman pääoman arvoa markkinakorkojen vaihtelulta. Merkittävimmät tase-erät korkomuutosten kannalta ovat metsät ja rahoitusinstrumentit. Korkoriskin suojausastetta muutetaan tarpeen mukaan niin, että markkinakorkojen muutoksen nettovaikutus eri tase-eriin ja niiden kautta oman pääoman arvoon säilyy riskienhallintapolitiikan mukaisessa vaihteluvälissä. Vuoden 2018 lopussa Tornatorin korkosuojausaste oli 67 prosenttia.

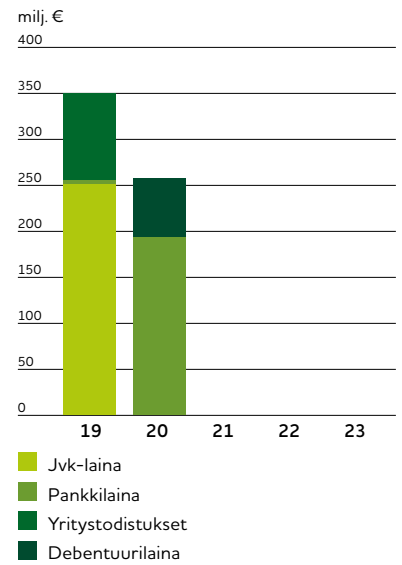
OSINKO JA OSINKOTUOTTO

OMAVARAISUUSASTE

VELKOJEN MATURITEETTI

Rahoituksen saatavuuden riskit

Riskejä pienennetään eripituisilla luotto-sopimuksilla, laajalla rahoittajapohjalla ja limiiteillä sekä ylläpitämällä yhtiön mainetta luotettavana velallisena.

Rahoitussopimuksissa velkarahoittajien suojaksi on asetettu tavanomaisia lainakovenantteja, joista tärkeimmät ovat seuraavat:

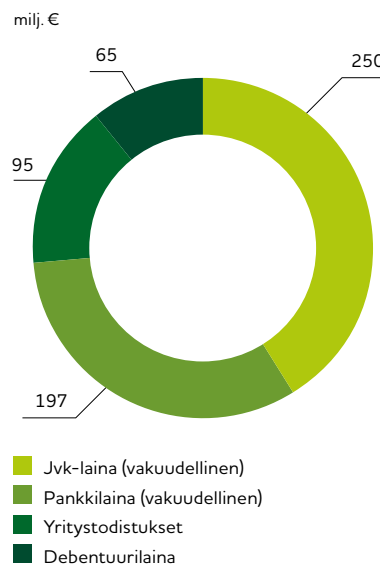
- Vapaan kassavirran suhde lainanhoito-menoihin on oltava vähintään 1,1
- Seniorilainojen suhde metsien käypään arvoon (LTV, Loan to Value) saa olla enintään 70 prosenttia
- Velkaantumisaste saa olla enintään 150 prosenttia.

Vuonna 2018 yhtiö täytti kaikki kovenantit turvallisella marginaalilla.

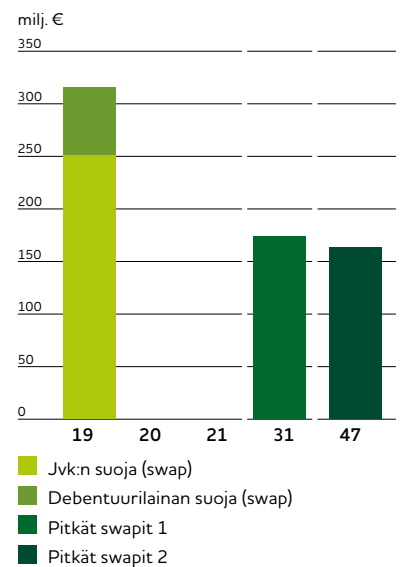
Tuottavuusohjelma paransi kilpailukykyä

Tornator haluaa parantaa kilpailukykyään sekä lisätuottojen että kustannussäästöjen avulla. Tavoitteeksi asetetusta tuottavuuden parantumisesta viidellä miljoonalla eurolla vuosien 2015–2018 aikana saavutettiin yli neljä miljoonaa. Tulevalla strategiakaudella jatketaan panostamista toiminnan kehittämiseen ja jatkuvaan parantamiseen. Tavoitteena on tehostaa sekä ydin- että tukiprosesseja mm. digitalisaation avulla.

VELKOJEN RAKENNE NIMELLISARVOIN 31.12.2018

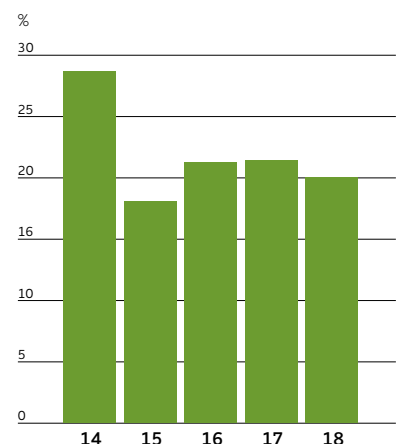
KORKOSUOJIEN ERÄÄNTYMINEN, NIMELLISARVOT

METSÄOMAISUUDEN KÄYPÄ ARVO NOUSI TILIKAUDELLA

80
miljoonaa euroa

NETTORAHOITUSKULUT (% liikevaihdosta)

BIOTALOUDEN MERKITYS KOROSTUU

Ilmastonmuutos, väestönkasvu ja digitalisaatio vauhdittavat biotalouden globaalia kasvua. Teollisuuden tarve puun kaltaisille uusiutuville raaka-aineille kasvaa entisestään. Metsien kasvusta ja terveydestä huolehtimisen ohella Tornator osallistuu ilmastonmuutoksen torjuntaan tarjoamalla markkinoille uusiutuvaa ja kestävästi tuotettua puuta fossiilisten raaka-aineiden korvaajaksi.

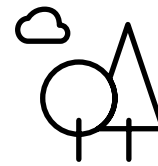
Siirtyminen biotalouteen näkyy myös puumarkkinoilla, kun uusiutuvien raaka-aineiden kysyntä kasvaa jatkuvasti. Puu tarjoaa suuren hiilensidontansa sekä kierrätettävyytensä ansiosta kestäviä ratkaisuja kaupungistumisen, ilmastonmuutoksen ja resurssien niukkuuden kaltaisiin haasteisiin.

Puun tarve kasvaa kaikissa toimintamaissa

Biotalous muodostaa pohjan koko Suomen kansantalouden kasvulle ja hyvinvoinnille. Jo tehdyt investoinnit ovat nostaneet kotimaista puun käyttöä. Valtion uudet linjaukset korostavat uusiutuvien raaka-aineiden painoarvoa entisestään.

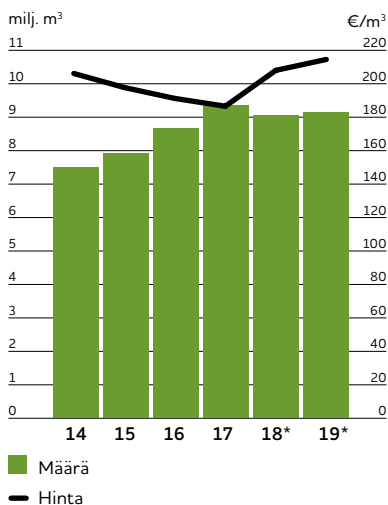
Suomen metsäteollisuuden raakapuun käyttö nousi ennusteiden mukaan yli 70 miljoonaan kuutiometriin vuonna 2018, ja lisääntynyt raaka-aineen tarve on kohdistunut viime vuosina entistäkin voimakkaammin kotimaiseen puuhun. Puun hyvä kysyntä näkyi myös katsausvuoden yksikköhinnoissa. Tukkipuun hinnat nousivat keskimäärin 10,1 prosenttia ja kuitupuun hinnat keskimäärin 10,4 prosenttia edellisvuodesta.

Metsä- ja energiateollisuuden lisääntynyt puunkäyttö näkyy myönteisenä kehityksenä myös Viron raakapuumarkkinoilla. Muutos on erityisen selvä vientipainotteisilla kuitupuumarkkinoilla, joilla sekä kysyntä että hinta ovat olleet hyvässä kasvumuissa. Myös Romaniassa puun kysynnän odotetaan pysyvän korkealla tasolla.

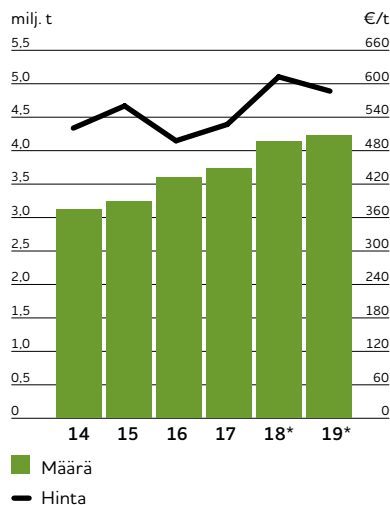
”Puu tarjoaa kestäviä ratkaisuja kaupungistumisen, ilmastonmuutoksen ja resurssien niukkuuden kaltaisiin haasteisiin.”

SAHATAVARAN VIENTIMÄÄRÄT JA -HINNAT

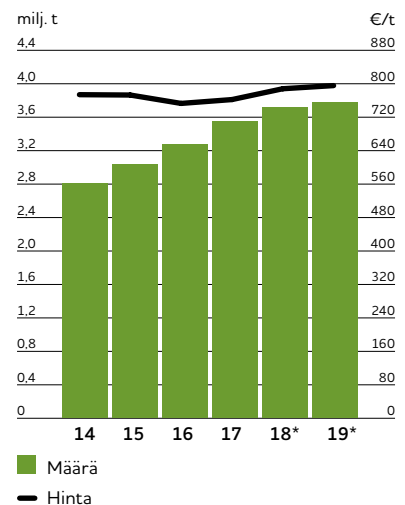
Lähde: tilastotieto Luonnonvarakeskus ja Tulli
*Ennuste PTT

MASSAN VIENTIMÄÄRÄT JA -HINNAT

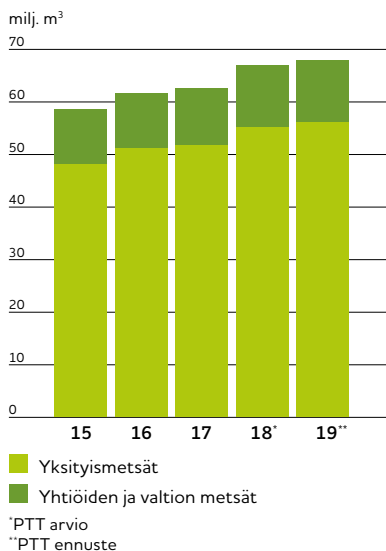
Lähde: tilastotieto Luonnonvarakeskus ja Tulli
*Ennuste PTT

KARTONGIN VIENTIMÄÄRÄT JA -HINNAT

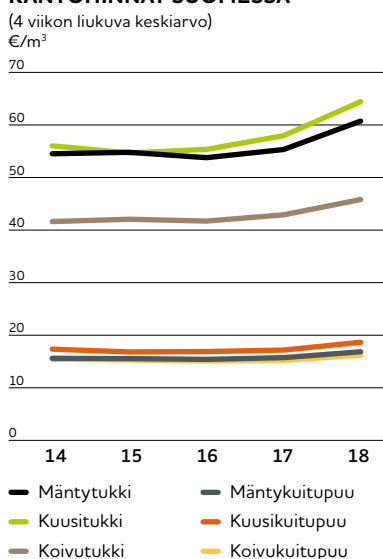
Lähde: tilastotieto Luonnonvarakeskus ja Tulli
*Ennuste PTT

VUOSITTAISET MARKKINAHAKKUUT SUOMESSA

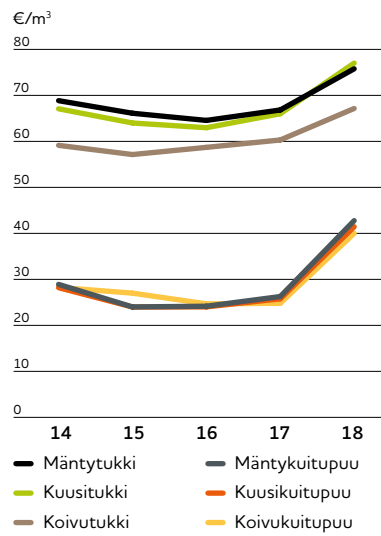
Lähde: Luonnonvarakeskus, Macrobond, PTT

TUKKI- JA KUITUPUUN KANTOHINNAT SUOMESSA

Lähde: Luonnonvarakeskus, Metsäteollisuus ry

TUKKI- JA KUITUPUUN TIENVARSIHINNAT VIROSSA

Lähde: Riigimetsa Majandamise Keskus

Tornatoriin vaikuttavat globaalit megatrendit

Globaalit megatrendit

Keskeiset vaikutukset Tornatorin näkökulmasta

Vastauksemme

Ilmastonmuutos

- Metsien hiilinielujen ja -varastojen merkitys kasvaa
- Sään ääri-ilmiöt lisääntyvät ja metsätuho-riskit kasvavat
- Metsien kasvu kiihtyy
- Hiilikeskustelu voimistuu ja ihmisten asenteet ohjaavat entistä enemmän yleistä mielipidettä ja poliittista päätöksentekoa
- Säätely voi lisääntyä

- Vaikutamme yhä enemmän metsien hyödyntämismahdollisuuksiin
- Pidämme metsät hyvällä metsänhoidolla kasvukuntoisina ja tuhon kestävinä
- Hyödynnämme metsien lisäkasvua kestävästi
- Viestimme avoimesti toiminnastamme ja vastuullisuudestamme
- Panostamme Tornatorin tunnettuuden vahvistamiseen
- Olemme mukana vaikuttamassa sääntelyn kehittämiseen asiantuntijuuhtamme tarjoamalla

Väestönkasvu

- Materiaalitarpeet lisääntyvät, kulutuskysyntä kasvaa ja puun hinta nousee
- Metsien monipuolinen hyödyntäminen korostuu
- Bio- ja kiertotalouden merkitys ja uusiutuvan raaka-aineen kysyntä kasvavat
- Kaupungistuminen yleistyy ja ihmiset etäännyvät luonnosta ja metsänhoidosta
- Osaavan työvoiman saanti haja-asutusseuduilla vaikeutuu
- Virkistyskäytön ja muiden metsään liittyvien palveluiden tarve kasvaa

- Lisäämme metsäomaisuutta, tehostamme puuntuotantoa ja monipuolistamme liiketoimintaamme
- Tarjoamme markkinoille korkean jalostusasteen biopohjaisia tuotteita fossiilisten korvaajiksi
- Viestimme suurelle yleisölle metsätalouteen liittyvistä asioista ja tarjoamme ammattimaista metsänomistajuuttamme vaihtoehtona
- Huolehdimme tarjoamiemme työtehtävien vetovoimaisuudesta myös haja-asutusseuduilla
- Kehitämme metsiemme monikäyttöä ja tarjoamme niitä aktiivisesti virkistykseen

Digitalisaatio

- Metsä- ja monilähdetiedon digitaalisten järjestelmien merkitys kasvaa
- Tekoälyn, robotiikan ja automatiikan käyttö laajenee
- Metsiin liittyvä tietomäärä kasvaa ja sen laatu ja tarkkuus paranevat
- Tietoturvariskit kasvavat ja tietosuojan merkitys korostuu
- Murros muuttaa toiminta- ja työtapoja

- Kehitämme aktiivisesti TornaApps-järjestelmää ja tehostamme sen hyödyntämistä
- Panostamme digitaalisuuden tuomien uusien toimintalogiikoiden ymmärtämiseen ja etsimme aktiivisesti uusia digitaalisen tiedon hyödyntämiseen perustuvia liiketoimintamahdollisuuksia
- Hyödynnämme kehittyneitä suojausteknologiaa ja huolehdimme tietojärjestelmien käyttäjien ohjeistuksesta ja koulutuksesta
- Toimimme ketterästi uusien toimintatapojen käyttöönotossa ja huolehdimme tulevaisuuden osaamisesta kouluttamalla ja kehittämällä henkilöstöämme

MEGATRENDIT VAUHDITTAVAT PUUPOHJAISTEN LOPPUTUOTTEIDEN KYSYNTÄÄ

”Yhdessä voimme toimia esimerkkinä siitä, kuinka läpinäkyvyyttä, jäljitettävyyttä ja kestävien raaka-aineiden käyttöä voidaan edistää tekstiilialalla.”

Sirpa Välimaa, liukosellun tuotepäällikkö, Stora Enso

Globaalien megatrendien myötä vastuullisuus läpi koko Tornatorin toimitusketjun korostuu entisestään. Megatrendit kuten ilmastonmuutos ja sen myötä siirtyminen fossiilisista raaka-aineista uusiutuviin luovat myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia Tornatorin asiakkaille. Tornatorin suurasiakas Stora Enso on vastannut puukuituisten tekstiilien kysynnän kasvuun investoimalla liukosellun valmistukseen Uimaharjun Enocellin tehtaallaan. Ilmastonmuutoksen torjunnassa myös pitkäikäisten puupohjaisten tuotteiden merkitys kasvaa, mikä puolestaan näkyy Tornatorin sahayritysasiakkaan Kuhmo Oy:n toiminnassa tuotannon kasvuna.

Vastuullisuudesta on tullut yhä vahvemmin asiakkaiden kilpailuedun lähde, joten sen rooli myös puuraaka-aineen toimittajan valinnassa korostuu. Stora Enson liukosellun tuotepäällikkö Sirpa Välimaa näkee yhteistyössä Tornatorin kanssa erityisen positiivisena yhteisen arvopohjan, jonka pohjalta tekstiilialaa pyritään muuttamaan vastuullisempaan suuntaan.

"Liukosellulinjamme pääasiakaskunta on tekstiiliteollisuus, jonka arvoketju on erittäin pitkä ja monimutkainen, ja sitä on moitittu läpinäkymättömäksi. Yhdessä Tornatorin kanssa voimme toimia esimerkkinä siitä, kuinka läpinäkyvyyttä, jäljitettävyyttä ja kestävien raaka-aineiden käyttöä voidaan edistää tekstiilialalla. Laajemmasta

näkökulmasta katsottuna Tornatorin vastuullisuus näkyy myös suomalaisen metsäbiotalouden eteenpäinviemisenä", Välimaa sanoo.

Metsien sertifiointi sekä lakien ja vaatimusten mukainen toiminta luovat yhteistyön perusedellytykset, mutta tämän lisäksi Kuhmo Oy:n toimitusjohtaja Tommi Ruha ja metsäpäällikkö Juhani Pääkkönen arvostavat Tornatorissa ammattimaisen toiminnan mukanaan tuomaa vastuullisuutta.

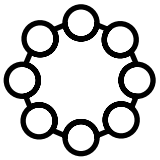
"Kumppanuus Tornatorin kaltaisen ammattimaisen metsänomistajan kanssa tuo mukanaan positiivisia asioita. Näitä ovat esimerkiksi tasainen puun myynti sekä hyvin tehdyt metsänhoitotoimet, jotka parantavat myyntikohteiden laatua. Ammattimaisuus näkyy myös myyntikohteisiin liittyvien suunnitelmien ajantasaisuutena ja oikeellisuutena", Ruha ja Pääkkönen kertovat.

Asiakkaan näkökulmasta tärkeä vastuullisuuden osa-alue on myös raaka-ainetoimittajan toiminnan pitkäjänteisyys, sillä luottamus raaka-aineen saatavuuteen luo osaltaan asiakkaalle parempia investointimahdollisuuksia.

"Menestyvälle metsäteollisuudelle on etu, mitä enemmän Tornatorin kaltaisia ammattimaisia ja ennakoitavia metsänomistajia on. Vastuullisuus ja kestävyys merkitsevät meille siis myös jatkuvuutta", toteaa Ruha.

AKTIIVISTA YHTEISTYÖTÄ

Tornatorin sidosryhmäyhteistyön periaatteet lähtevät yhtiön arvoista. Yhtiön tavoitteena on pitkäjänteinen ja aktiivinen yhteistyö eri sidosryhmien kanssa. Vastuullisuus merkitsee Tornatorille kestävän toiminnan lisäksi myös sellaisten ratkaisujen hakemista, joilla sovitetään yhteen sekä omat että sidosryhmien tavoitteet ja odotukset.

”Konkreettisia esimerkkejä Tornatorin tiiviistä sidosryhmäyhteistyöstä ovat monipuolinen asiakasyhteistyö sekä vuoden aikana perustetut uudet suojelualueet ja soiden ennallistamishankkeet.”

Tornatorin sidosryhmäverkosto muodostuu laajasta joukosta metsiä hyödyntäviä ja niiden yhteydessä toimivia tahoja. Yhtiön tavoitteena on toimia ja vaikuttaa vastuullisesti sidosryhmäverkostonsa kaikilla tasoilla, lähtien Euroopan tason päätöksenteosta aina paikallisväestön kanssa käytäviin keskusteluihin. Tornatorin keskeisimpiä sidosryhmiä ovat asiakkaat, omistajat ja sijoittajat, sopimusyrittäjät ja muut yhteisöyökumppanit, henkilöstö, viranomaiset ja päättäjät sekä järjestöt ja paikallisyhteisöt.

Tornator teki jälleen vuonna 2018 aktiivisesti yhteistyötä sidosryhmiensä kanssa muun muassa järjestämällä ja osallistumalla useisiin keskustelu- ja yhteistyötilaisuuksiin eri aihealueiden ympäriltä sekä tutustumalla sidosryhmiä metsiinsä. Konkreettisinä esimerkkeinä Tornatorin tiiviistä sidosryhmäyhteistyöstä toimivat myös vuoden aikana perustetut uudet suojelualueet ja soiden ennallistamiseen liittyvät hankkeet. Sidosryhmien suhtautumista yhtiön toimintaan mitattiin vuosittaisten FSC-auditointiin liittyvän kyselyn sekä asiakastyytyväisyystutkimuksen kautta. Kummankin tulokset osoittivat sidosryhmätyytyväisyyden olevan erinomaisella tasolla.

Tornatorin jäsenyydet ja roolit vastuullisuuden kannalta olennaisissa järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa on esitetty kokonaisuudessaan taulukkona yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.tornator.fi/jäsenyydet. Tärkeimpiä rooleja ovat mm. hallitus- ja valiokuntajäsenyydet Metsäteollisuus ry:ssä sekä hallitusjäsenyys biotalouden huipputason keskustelufoorumi Koli Forumissa, Suomen Puukauppa Oy:ssä, Suomen metsämuseosäätiössä ja FSC Suomi – Vastuullisen metsänhoidon yhdistys ry:ssä.

Sidosryhmäyhteistyö 2018

	Tornatoriin kohdistuvat odotukset	Vuorovaikutuskanavat	Näin vastasimme odotuksiin
Puunostajat, metsätilan myyjät ja muut asiakkaat	<ul style="list-style-type: none"> • Puun saatavuus (joustavuus) • Ennustettavuus • Pitkjänteisyys • Luotettavuus • Asiantuntemus 	<ul style="list-style-type: none"> • Kauppa- ja sopimusneuvottelut • Tietojärjestelmät 	<ul style="list-style-type: none"> • Tornator tarjosi asiakkailleen: <ul style="list-style-type: none"> - Laadukkaita hakkuukohteita ja metsänhoitopalveluita - Asioinnin helppoutta ja kilpailukykyistä hintaa - PEFC™- ja FSC®-sertifioitua puuta - Valmiita loma-asuntotontteja
Omistajat ja sijoittajat	<ul style="list-style-type: none"> • Varma ja tasainen pitkän aikavälin tuotto • Riskienhallinta • Vastuullisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Hallitus- ja omistajayhteistyö • Sijoittajaviestintä 	<ul style="list-style-type: none"> • Tornator järjesti sijoittajatapaamisia • Tiivis yhteistyö hallituksen ja omistajien kanssa • Operatiivinen tulos oli erinomainen ja metsien arvo kohosi merkittävästi. Negatiivisia riskejä ei realisoitunut.
Sopimusyrittäjät ja muut yhteistyökumppanit	<ul style="list-style-type: none"> • Työn ennakoitavuus • Töitä tarjolla tasaisesti • Menetelmäkehityshankkeita yhteistyössä yrittäjien kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Vuosittaiset sopimusneuvottelut • Tarkastuskäynnit työmaalla • Yhteistyötapaamiset 	<ul style="list-style-type: none"> • Tornatorin työllistämisaikutukset yhteensä 1 000 henkilötyövuotta • Järjestimme erilaisia yhteistyötalouksia • Osallistuimme erilaisiin kehityshankkeisiin
Palveluntoimittajat	<ul style="list-style-type: none"> • Sopimusten noudattaminen ja vastuullinen toiminta tilaajana • Selkeiden projektisuunnitelmien tuottaminen riittävässä aikataulussa 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelu- ja projektikokoukset • Teams • Sähköposti 	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutuman seuraaminen niin sisällöllisesti kuin taloudellisesti • Isompiin hankkeisiin nimettiin ohjausryhmät • Yhteisesti sovittujen aikataulujen ja tehtävien vastuullinen toteuttaminen projekteissa
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> • Työhyvinvointi • Metsurit: <ul style="list-style-type: none"> - töiden riittävyys - mahdollisimman pitkä työkausi • Toimihenkilöt: <ul style="list-style-type: none"> - vakautta työnantajana - mielenkiintoisia työtehtäviä ja hyvää johtamista 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö- ja kehityskeskustelut • Yhteistoiminta henkilöstöryhmien kanssa • Tiivis lähiesimiestyö 	<ul style="list-style-type: none"> • Esimiehet pitivät tiiviisti yhteyttä alaisiinsa • Henkilökohtaisia koulutusmahdollisuuksia • Koko konsernin laajuinen keskijohdon koulutusohjelma • Työhyvinvointitapahtumat
Viranomaiset ja päättäjät	<ul style="list-style-type: none"> • Ammattimaista ja yhteistyöhakuista toimintaa • Laadukkaat suunnitelmat ja selvitykset • Avoin ja nopea viestintä oleellisista asioista 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyötapaamiset 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiivista keskustelua ja virallisia neuvotteluja • Luontoselvitykset liittyen käynnissä oleviin YVA-menettelyihin ja suojelualueiden perustamisiin • Erilaisia sidosryhmäretkeilyjä sekä aktiivinen vaikuttaminen toimintaympäristöön
Paikallisyhteisöt	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristön huomiointi metsätaloustoimissa ja erilaisissa maankäyttöhankkeissa • Alueellinen työllistävyys • Naapureiden ja muiden paikallisten kuuleminen • Lasten ja nuorten metsäosaamisen edistäminen • Paikallisiin hankkeisiin osallistuminen ja virkistysmahdollisuuksien luominen 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskustelu- ja osallistamistilaisuudet • Verkkosivut • Palautteiden keruu ja käsittely 	<ul style="list-style-type: none"> • Erilaisten tilaisuuksien järjestäminen • Kannatustoiminta alueellisesti: metsäalan opiskelijat, metsäkulttuuri sekä lasten ja nuorten liikunta • Mahdollisuuksien metsä -kampanjan kouluvierailut • Valuma-alueen kunnostushanke ja soiden ennallistamishankkeet • Luontopolun perustaminen Romaniassa • Vuotuinen tunnustuspalkinto metsäalan opiskelijalle Virossa • Metsien tarjoaminen virkistyskäyttöön • Metsäautoteiden kunnossapito • Metsästysvuokrasopimukset, 1 035 kpl
Järjestöt	<ul style="list-style-type: none"> • Vastuullinen ja kestävä toiminta • Monimuotoisuuden huomioon ottaminen ja vaikuttava metsäsertifointi • Metsästysmahdollisuuksien tarjoaminen ja riistan huomiointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Tapaamiset, viestit 	<ul style="list-style-type: none"> • PEFC- ja FSC-sertifikaattien mukainen metsien hoito • Tapaamiset järjestöjen ja kansainvälisen FSC:n kanssa • Osallistuminen Suomessa LUMO-, FORBIO-, Paahde-LIFE- ja Freshabit LIFE IP -hankkeisiin • Virossa osallistuttiin metsäsertifoinnin ja yksityismetsätalouden kehitysryhmiin • Riistametsänhoidon edelläkävijät -hankkeeseen osallistuminen ja kokeilukohteiden tuottaminen • Erilaisia sidosryhmäretkeilyjä
Media	<ul style="list-style-type: none"> • Avoin, ennakoiva ja nopea viestintä oleellisista asioista 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedotteet • Sähköposti • Verkkosivut • Henkilökohtaiset kontaktit 	<ul style="list-style-type: none"> • Esiintymiset ajankohtaisohjelmissa • Tiedotteet verkkosivuilla • Erilaiset kirjoitukset lehdistössä

MONIPUOLISTA LISÄARVOA METSÄSTÄ

STRATEGIA

Kannattava kasvu
Ylivoimainen kilpailukyky
Erinomainen hallinto

TALOUDELLINEN PÄÄOMA:

- Oma ja vieras pääoma
- Rahoitusratkaisut

VISIO

Olemme metsien vastuullisen
käytön suunnannäyttäjä

RESURSSIT

LIIKETOIMINTA

TUOTANTOPÄÄOMA JA LUONNONVARAT:

- Metsäomaisuus: Suomi, Viro ja Romania
- Metsäautotieverkosto
- Metsätieto
- Toiminnanohjausjärjestelmä TornaApps

HENKILÖRESURSSIT:

- Ammattitaitoinen henkilöstö ja toimiva organisaatio
- Sopimusyrittäjät

AINEETON PÄÄOMA:

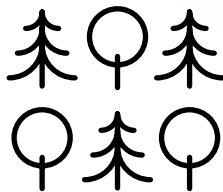
- Tornatorin brändi ja maine
- Yrityskulttuuri
- Tutkimustieto

ULKOISET SUHTEET:

- Sopimusyrittäjät ja muut yhteistyökumppanit
- Asiakassuhteet
- Sidosryhmä-, vaikuttaja- ja viranomaisyhteistyö

MISSIO

Luomme kestävää
hyvinvointia metsästä

PUUKAUPPA

KIINTEISTÖT

PALVELUT

Liiketoimintaa palvelevat tukitoiminnot

Monipuolinen kumppaniverkosto

Motivoitunut, osaava henkilöstö

ARVOT

Vastuullisuus,
osaaminen ja
yhteistyö

PALVELUT:

- Puukauppa
- Metsien osto
- Metsänhoitotyöt
- Vuokraoikeudet
- Virkistyskäyttö

TALOUDELLISET:

- Kasvava ja kannattava liiketoiminta
- Osingot ja arvonnousu omistajille
- Henkilöstön palkat ja edut
- Haja-asutusseutujen työllistäminen
- Verot julkiselle sektorille
- Maksut rahoittajille
- Maksut sopimusyrittäjille ja yhteistyökumppaneille

TUOTOKSET**TUOTTEET ASIAKKAILLE:**

- Valmiiksi suunnitellut hakkuukohteet ja puukaupat
- Metsätilakaupat
- Tukki-, kuitu- ja energiapuu
- Luonnontuotteet
- Myytävät ja vuokrattavat maa-alueet

METSÄ- JA VESIEKOSYSTEEMIEN TUOTOKSET:

- Yhteyttämisessä syntyvä happi ja metsiin sitoutunut hiili
- Puhdas vesi
- Metsän eläimet
- Metsämarjat ja -sienet

PÄÄSTÖT:

- Oman toiminnan hiilidioksidipäästöt
- Vaikutukset vesistöihin

VAIKUTUKSET**SOSIAALISET:**

- Henkilöstön työturvallisuus ja työhyvinvointi
 - Alhaiset sairauspoissaolot
 - Työtyytyväisyyden korkea taso
 - Henkilöstön mahdollisuudet kehittää itseään
- Hyvinvoivat ihmiset, metsien virkistyskäyttö ja jokamiehenoikeudet
- Paikallisyhteistyö, kannatus toiminta ja sponsorointi

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET:

- Hyvinvoiva ja monimuotoinen luonto
- Hiilen sidonta ja varastointi sekä hiilinielu
- Energia- ja resurssitehokkuus
- Metsien kasvun lisäys
- Perustetut suojelalueet ja uusien suojelalueiden kartoitus

METSIEN VASTUULLISEN KÄYTÖN SUUNNANNÄYTTÄJÄ

Tornator kehittää ja luo liiketoimintaa tehostamalla digitalisaatiota, hankkimalla metsäomaisuutta, hyödyntämällä metsiään kestävästi ja lisäämällä henkilöstönsä osaamista. Yhtiö etsii aktiivisesti uusia mahdollisuuksia synnyttää lisäarvoa metsistä.

Yhtiö valmistautui raportointivuonna jo uuteen strategiakauteen 2019–2021 ja strategiatyöhön osallistui koko henkilöstö. Uuden strategian mukaan Tornator haluaa edelleen luoda kestävää hyvinvointia metsästä ja olla entistä vahvempi metsien vastuullisen käytön suunnannäyttäjä.

STRATEGISET PAINOPISTEET

Kannattava kasvu

Laajennamme toimintaamme strategisilla ydinalueilla, valittujen yhteistyökumppaneiden kanssa synergiaetuja hakien.

Ylivoimainen kilpailukyky

Hyödynnämme metsävarojamme ja maaomaisuuttamme tehokkaasti ja monipuolisesti kestävyysperiaatteita noudattaen.

Erinomainen hallinto

Kehitämme prosesseja, järjestelmiä ja osaamistamme vahvistaaksemme vastuullisuutta, henkilöstömme hyvinvointia ja vaikuttamista.

ARVOT

Vastuullisuus – vastuu työn laadusta, ympäristöstä ja suhteista sidosryhmiin.

Osaaminen – halu kehittää ja kehittyä.

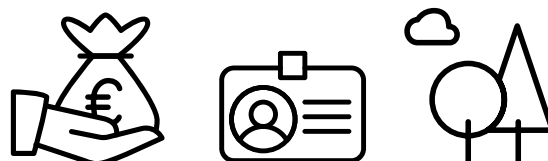
Yhteistyö – kyky ja tahto työskennellä yhdessä.

MISSIO

Luomme kestävää hyvinvointia metsästä.

VISIO

Olemme metsien vastuullisen käytön suunnannäyttäjä.

VASTUULLISUUS OSANA LIIKETOIMINTAA

Tornator sitoo taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun kiinteäksi osaksi liiketoimintaansa, jossa yhtiön toimintaa ohjaavat kaikille toimintamalle yhteiset vastuullisen liiketoiminnan periaatteet (Code of Conduct).

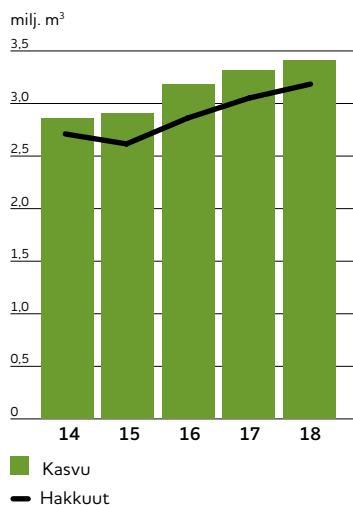
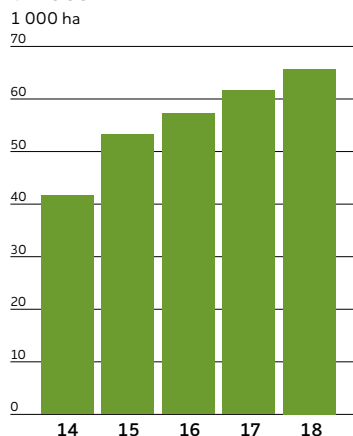
Yhdistämällä tehokkaan metsätalouden talousmetsien luonnonhoitoon, suojelemalla arvokkaita elinympäristöjä ja huolehtimalla työllistävyydestään yhtiö varmistaa, että ympäristöarvot, luonnon monimuotoisuus ja ihmisten hyvinvointi toteutuvat yhtiön koko vaikutuspiirissä lainsäädännön ja sidosryhmien odotusten mukaisesti.

**KESKEISET
SAAVUTUKSET 2018**

- Investoitiin yli 50 milj. euroa 20 000 hehtaarin metsien ostoihin
- Parannettiin metsien kasvua ja hiilensidontaa lannoittamalla noin 7 300 hehtaaria
- Panostettiin metsänhoitoon, lannoituksiin ja metsäteihin yhteensä lähes 20 milj. euroa

TAVOITTEET 2019

- Kannattava kasvu metsäomaisuutta lisäämällä
- Metsien entistä monipuolisempi ja parempi hyödyntäminen
- Digitalisaation tuomien mahdollisuuksien entistä parempi hyödyntäminen
- Palveluliiketoiminnan kehittäminen

**TORNATOR-KONSERNIN
METSIEN KASVU JA HAKKUUT****TORNATORIN
METSÄOMAIUUDEEN KEHITYS
VIROSSA**

INVESTOINNIT VAUHDITTIVAT KASVUA

Tornator toteutti kasvustrategiaansa hankkimalla uutta metsäomaisuutta Suomessa ja Virossa sekä kasvattamalla palveluliiketoimintaansa. Kasvanut puun kysyntä ja yhtiön kasvaneet hakkuumahdollisuudet nostivat yhtiön liikevaihdon ennätyslukemiin. Kasvuennuste on vahva myös siirryttäessä uudelle strategiakaudelle.

Tornatorin tavoitteena on kasvaa kannattavasti ja tuottaa lisäarvoa omistajilleen ja muille sidosryhmille. Kasvun perustan takaavat ammattimaisesti toimiva henkilöstö sekä pitkäjänteinen ja vastuullinen metsätalous. Yhtiö hakee aktiivisesti kasvua lisäämällä metsäomaisuutta, kehittämällä nykyistä liiketoimintaa sekä tunnistamalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Tornator vastasi markkinoiden lisääntyvään puun kysyntään vuonna 2018 hankkimalla yhteensä noin 20 000 hehtaaria uutta metsäomaisuutta. Metsien ostoon liittyvät investoinnit olivat suuruudeltaan 50 miljoonaa euroa. Merkittävin yksittäinen metsäkauppa tehtiin Vapon kanssa, minkä yhteydessä Tornatorin omistukseen siirtyi yhteensä 5 300 hehtaaria metsää. Lisäksi raportointivuonna tehtiin merkittävä läpimurto yksityismetsien markkinoilla.

Vuonna 2018 Tornator uudisti metsien osto-organisaatiotaan ja sen toimivuutta mitattiin ensimmäisen kerran myös asiakastytyväisyyskyselyssä, jossa yhtiö sai asiakailtaan erinomaista palautetta.

Metsänhoitopalveluiden osalta Tornator lähes kaksinkertaisti liikevaihtonsa edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi yhtiö jatkoi panostuksiaan tuulivoiman kehittämiseksi. Vapaa-ajan tonttien markkinat olivat hiljaiset, mutta erilaisten vuokrasopimusten kysyntä oli korkealla tasolla.

Kasvua kaikissa toimintamaissa

Tornatorin investoinnit metsiin sekä pitkäjänteiset metsänhoitotoimet näkyivät

Suomessa puun myynnin kasvuna. Uutta metsää ostettiin noin 16 000 hehtaaria. Tornator jatkoi myös monivuotista lannoitusohjelmaa sekä jalostettujen taimien käyttöä, joka osaltaan on lisännyt metsien kasvua merkittävästi.

Virossa tytäryhtiö Tornator Eesti OÜ jatkoi kasvuaan hankkimalla noin 4 000 hehtaaria uutta metsäomaisuutta. Tornator on Viron suurin yksityinen maanomistaja noin 65 500 hehtaarin maaomaisuudellaan. Virossa puun kysynnässä näkyi selkeä parannus Suomen ja Ruotsin metsäteollisuusinvestointien ansiosta, ja puun markkinahinnat nousivat merkittävästi. Metsätiloja oli tarjolla kohtuullisen hyvin.

Romaniassa yhtiö panosti olemassa olevan metsäomaisuuden tehokkaaseen hyödyntämiseen. Romaniassa investoinnit mekaaniseen metsäteollisuuteen ja energiateollisuuteen näkyivät puun kysynnän kasvuna, ja hintataso jatkoi nousuaan. Metsätilojen tarjonta oli vähäistä.

**Hyvät näkymät kasvulle
tulevaisuudessa**

Uuteen strategiakauteen siirryttäessä Tornator aikoo jatkaa kannattavaa kasvua ja yhtiö etsii jatkuvasti uusia kasvun mahdollisuuksia. Yhtiö on pystynyt luomaan luottamusta metsätalarkkinoilla vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta. Lisään-tyntynyt puun kysyntä ja hintojen nousu antavat myös tulevaisuudessa hyvän pohjan Tornatorin kasvulle ja kannattavuudelle kaikissa toimintamaissa.

LANNOITUKSEN YHTEISTYÖ- HANKKEELLA LISÄÄ PUUTA JA HIILENSIDONTAA

"Lannoitus on nopein tapa lisätä metsien kasvua ja hiilensidontaa."

Heli Peltola, metsänhoitotieteen professori, Itä-Suomen yliopisto

Tornator tekee lannoitevalmistaja Yaran ja lannoituksen levittämisestä huolehtivan ForestVitalin sekä Itä-Suomen yliopiston metsätieteiden osaston kanssa metsänlannoitukseen liittyvää tutkimusyhteistyötä. Itä-Suomen yliopiston koordinoiman ja Suomen Akatemian strategisen tutkimusneuvoston rahoittaman FORBIO-hankkeen tavoitteena on tutkimustietoa hyödyntämällä selvittää metsänlannoituksen kokonaisvaikutuksia metsien kasvuun, hiilensidontaan ja ympäristöön. Yhteishankkeesta tekee erityisen muun muassa se, että mukana ovat sekä lannoituksen koko toimintaketju valmistuksesta levitykseen että aihepiiriin parhaat tutkijat.

Itä-Suomen yliopiston metsänhoitotieteen professori Heli Peltolan mukaan metsänlannoituksella voidaan lisätä merkittävästi puuston kasvua ja hiilensidontaa sekä parantaa metsänhoidon kannattavuutta.

"Tutkimushankkeesta saatavalla kokonaisvaltaisella tiedolla halutaan myös varmistaa, että metsien lannoitus suunnitellaan ja toteutetaan ympäristönäkökohdat huomioiden eli esimerkiksi turvaamalla metsien monimuotoisuus ja suojelemalla vesistöjä. Oikealla kohdevalinnalla, riittäväillä suojaväyhykkeillä ja sopivalla lannoitteen koostumuksella voidaan ehkäistä haitallisia ympäristövaikutuksia. Tutkimustiedon avulla lannoitusmääriä pystytään myös mitoittamaan nykyistä paremmin puuston ravintarpeeseen nähden. Tällä vähennetään ympäristöhaittoja sekä haitallisia vaikutuksia esimerkiksi puuaineen tiheyteen", Peltola kertoo.

**KESKEISET
SAAVUTUKSET 2018**

- Rakennettiin uusi toimintamalli metsätilojen ostoon ja kasvatettiin ostoa Suomen metsätilamarkkinoilla
- Otettiin käyttöön uusi prosessipohjainen organisaatio ja uusittiin henkilöstön palkitsemisjärjestelmää
- Parannettiin entisestään asiakaspalvelua ja toiminnan laatua

TAVOITTEET 2019

- Metsänkäsittelemenetelmien ja palveluiden monipuolistaminen sekä toiminnan laadun parantaminen
- Kilpailukykyisen rahoituksen varmistaminen
- Uusien toimintamallien ja digitalisoinnin laajempi hyödyntäminen

LUOTETTAVA JA AMMATTIMAINEN KUMPPANI

Tornatorin kilpailukyvyyn perustan muodostavat suuri metsänomistus, henkilöstön osaaminen, tehokkuutta lisäävät teknologiat sekä kaikessa toiminnassa näkyvä asiakslähtöisyys. Vastuullinen toiminta luo yhtiölle kilpailuetua kestävän metsätalouden ja luottamukseen perustuvien kumppanuuksien kautta.

Tornatorin menestyksen kulmakiviä ovat korkeatasoinen osaaminen sekä tehokkaat toimintaa tukevat työtavat ja -välineet. Ammattitaitoinen suunnittelu ja käytössä oleva kattava sähköinen metsätieto mahdollistavat paitsi tehokkaiden myös kestävien hakkuiden ja metsänhoitotoimenpiteiden toteuttamisen. Digitaaliset työkalut tukevat myös tornatorilaisten itsenäistä työskentelyä ja tarjoavat ratkaisuja asiakkaiden vaihtuviin tarpeisiin.

Asiakslähtöisyys ohjaa toimintaa

Tornatorin tavoitteena on olla markkinoiden paras puukauppa- ja yhteistyökumppani, ja yhtiön toimintaa ohjaa vahva asiakslähtöisyys. Asiakastyö yhtiössä perustuu asiakkaiden kuuntelemiseen ja heidän tarpeisiinsa vastaamiseen ammattimaisen ja luotettavan toiminnan kautta. Yhtenä osoituksena syvästä luottamuksesta Tornator pystyi vuoden aikana hankkimaan merkittävän määrän uusia metsätiloja yksityisiltä metsänomistajilta.

Tornatorin tavoite on olla houkutteleva kumppani myös yrittäjille ja kumppaneille. Yhtiö on pyrkinyt tiivistämään yrittäjäyhteistyötä ja näin luomaan puitteita myös kumppaneidensa kannalta tehokkaammalle toiminnalle. Vuoden 2018 asiakastytyväisyyskyselyn mukaan Tornatorin asiakkaiden tyytyväisyys on pysynyt erittäin korkealla tasolla.

**Metsäomaisuuden kasvaessa
tehokkaiden prosessien rooli kasvaa**

Tornatorin metsänhoitotoimin käsitellyt pinta-alat kasvoivat merkittävästi vuoden aikana, mutta samaan aikaan toiminnan

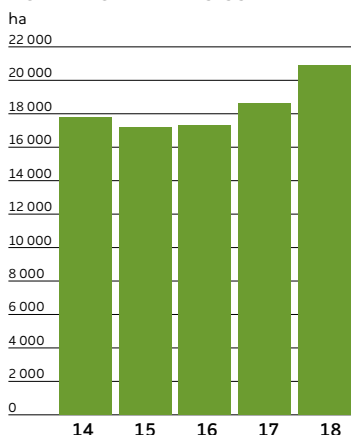
kustannukset saatiin pidettyä hyvin hallinnassa. Kustannustehokkuuden takana ovat ennen kaikkea yhtiön huippuunsa kehitetyt, tehokkaat prosessit, joita uusi organisaatio-rakenne tukee.

Myös suuri metsäomaisuus lisää Tornatorin kilpailukykyä, sillä sen kautta voidaan paitsi lisätä tehokkuutta myös tarjota monipuolinen valikoima hakkuukohteita asiakkaiden kulloiseenkin tarpeeseen. Metsäomaisuuden kasvattaminen merkitsi Tornatorille jälleen isoja investointeja, joten kilpailukykyinen rahoitus on yhtiölle tärkeää. Sen varmistamiseen tullaan panostamaan entistä enemmän vuoden 2019 aikana.

**Organisaation dynaamisuus ja
toimiva asiakasyhteistyö korostuivat**

Joustava ja dynaaminen organisaatio on niin ikään yksi Tornatorin kilpailueduista, mikä näkyi vuonna 2018 erityisesti suurten lumituhojen onnistuneessa jälkihoidossa. Onnistumisen kannalta olennaista oli myös pääasiakkaan Stora Enson joustava toiminta niin, että seurannaistuhoilta vältyttiin ja puu saatiin korjattua ripeästi ja haitat liiketoiminnalle pystyttiin minimoimaan.

Ulkopuolisen toimijan vuosittain tekemän metsän- ja luonnonhoidon laadunarvioinnin mukaan Tornatorin metsänhoitotoimenpiteiden ja korjuun laatu on säilynyt hyvällä tasolla. Raportointivuonna yhtiön tuottavuusohjelman erityisfokus oli Viron ja Romanian tytäryhtiöiden toiminnassa, ja näille asetetut tavoitteet onnistuttiin myös saavuttamaan.

**METSÄNHOITOTOIMIN
KÄSITELTÄVÄT PINTA-ALAT
TORNATORIN METSISSÄ**

VASTUULLISELLE JA AMMATTITAITOISELLE TORNATORILLE ON HELPPOA MYYDÄ METSÄÄ

”Metsätalouden hoidon taso on Tornatorilla huippuluokkaa. Koen, että metsäni siirtyivät aidosti hyvin käsiin.”

Matti Luukkonen,
metsänomistaja

Vuonna 2018 toteutettiin Vapon kanssa iso metsätalakauppa, jossa 5 300 hehtaaria metsää siirtyi Tornatorin omistukseen. Vapon strategisista hankkeista ja kiinteistöistä vastaava johtaja Pasi Koivisto kertoo, että yhteistyötä Tornatorin kanssa on tehty jo vuosikymmenten ajan ja tämän vuoden merkittävä kauppa on vain kirsikka kakun päällä.

”Voidaan puhua kahden yhtiön välisestä symbioosista. On helppoa toimia Tornatorin kanssa, koska he tuntevat meidän liiketoimintamme todella hyvin. Meillä on paljon metsäomaisuutta, joka ei enää ole meille se kruununjalokivi muuttuvassa maailmassa. On hienoa, että Tornator osaa arvostaa näitä metsätiloja ja heidän ammattimaisissa käsissään nuo metsät voivat hyvin”, Koivisto sanoo.

Vapon toimitusjohtaja Vesa Tempakan mukaan yhteistyön keskiössä on kahden toimijan jakama yhteinen arvomaailma.

”Tornator ei katso metsäomaisuuttaan ainoastaan tuottojen kautta, vaan siinä ovat vahvasti myös luonnonarvot mukana. Tornatorin metsät toimivat merkittävänä hiilinieluinä ja he hoitavat metsiään luonnon ja metsien monimuotoisuutta vaarantamatta”, Tempakka painottaa.

Monet yksityismetsät jääneet hoitamatta – myy ammattilaiselle

Myös kuopiolainen Matti Luukkonen päätti myydä metsäomaisuutensa raportointivuonna. Hänen mukaansa metsien myyminen juuri Tornatorille oli helppoa.

”Metsätalouden hoidon taso on Tornatorilla huippuluokkaa. Koen, että metsäni siirtyivät aidosti hyvin käsiin. Lisäksi he tarjosivat metsätalastani kilpailukykyisen hinnan”, hän kertoo.

Luukkonen näki mieluusti syntyvän enemmänkin suurempia metsänomistuskokonaisuuksia, koska suuruuden ekonomian myötä metsien hoito järkevoityy. Mikäli itsellä ei ole kykyä tai mielenkiintoa metsäomaisuuden hoitamiseen, niin silloin metsät kannattaa myydä vastuulliselle ammattilaiselle.

”Näen maakunnissa liikkeessani paljon pieniä hoitamatta jääneitä metsätiloja, jotka joutaisivat ammattimaisempiin käsiin”, hän toteaa.

VASTUULLISTA JOHTAMISTA

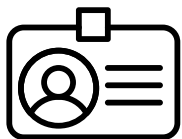
Erinomainen hallinto merkitsee Tornatorille paitsi korkeatasoista johtamista myös ennen kaikkea vastuullisuutta niin työnantajana, yhteistyökumppanina kuin vaikuttajana. Luottamus ja henkilöstön tyytyväisyys ovat kaikessa toiminnassa avainasemassa, ja niihin pyritään erityisesti johtamis- ja viestintäkäytäntöjä kehittämällä.

KESKEISET SAAVUTUKSET 2018

- Arvojohtamiskoulutuksen syventäminen, uuden strategian määrittely ja johtamisperiaatteiden kirkastaminen
- Entistä parempi esimiestyö ja henkilöstön osallistamisen laajentaminen
- Uusien sisäisen viestinnän työkalujen käyttöönotto ja viestinnän parantuminen

TAVOITTEET 2019

- Yrityskuvan parantaminen ja aktiivinen vaikuttaminen toimintaympäristöön
- Vuorovaikutuksen ja yhteistyön lisääminen sekä työtyytyväisyyteen panostaminen
- Päätöksenteon tukijärjestelmien ja työkalujen edelleen kehittäminen

”Henkilöstön osallistaminen näkyi vuonna 2018 erityisesti Tornatorin uuden strategian suunnitteluprosessissa, joka toteutettiin yhteistyössä henkilöstön kanssa.”

Tornatorin johtamisen kannalta olennaista on sen dynaaminen, matala ja läpinäkyvä organisaatio. Yhtiön tavoitteena on toimia joustavasti kaikkiin suuntiin sekä kehittää jatkuvasti toimintaansa ja kyvykkyyksiään. Yhtiön menestys nojautuu pitkälti myös siihen, että ihmiset tuntevat toisensa ja että päätöksenteossa pyritään ottamaan huomioon henkilöstön mielipiteet. Henkilöstön osallistaminen näkyi vuonna 2018 erityisesti Tornatorin uuden strategian suunnitteluprosessissa, joka toteutettiin yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Arvojohtamiskoulutuksella kohti yhteistä visiota

Raportointivuonna yksi merkittävimmistä johtamisen painopistealueista oli jo vuonna 2017 aloitetun arvojohtamisen koulutuksen syventäminen. Koulutuksen tavoitteena oli jatkaa Tornatorin vastuullisuuteen, osaamiseen ja yhteistyöhön perustuvien arvojen jalkauttamista ja niiden yhdistämistä osaksi strategiaa, esimiestyötä ja päivittäisiä käytäntöjä ja toimintatapoja. Osana arvojohtamiskoulutusta Tornatorille rakennettiin uusi strategia ja kirkastettiin johtamisperiaatteet, joilla halutaan selkeyttää yhteistä visiota ja tavoitteita, lisätä vuoropuhelua sekä edesauttaa palautteen antoa organisaatiossa.

Tornatorin toimintamalli perustuu tavoitteelliseen työskentelyyn, ja yhtiön henkilöstö työskentelee hyvin omatoimisesti. Maantieteellinen hajanaisuus luo haasteita yhteisöllisyyden näkökulmasta, ja yksi arvojohtamiskoulutuksen tärkeä tavoite onkin ollut lisätä tornatorilaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhteisöllisyyteen on panostettu myös esimerkiksi säännöllisten vapaamuotoisten henkilöstön kokoon-

tumisten kautta sekä Viron ja Romanian tytäryhtiöiden vierailuiden muodossa.

Vahvat panostukset viestinnän kehittämiseen

Onnistunut viestintä on olennainen osa Tornatorin johtamista, ja vuonna 2018 viestintää kehitettiin useiden eri toimenpiteiden kautta. Yhtiön sisällä otettiin vuoden aikana käyttöön uusia digitaalisen viestinnän kanavia, minkä lisäksi henkilöstöä on koulutettu sekä sisäiseen että ulkoiseen viestintään. Viestinnän rooli korostuu myös sidosryhmäyhteistyössä sekä yrityskuvan kirkastamisessa ja tunnettuuden lisäämisessä. Tornatorin tavoitteena on viestiä myös ulkoisesti yhä näkyvämmiin toimintansa ja vastuullisuudesta erityisesti asiantuntijavaikuttamisen keinoin.

Tehokkaat päätöksenteon tukijärjestelmät ja työkalut ovat Tornatorille tärkeitä erinomaisten hallinnon elementtejä, ja niitä pyritään jatkuvasti kehittämään. Raportointivuoden suuri ponnistus hallinnon näkökulmasta liittyikin suurelta osin järjestelmäkehitykseen, sillä henkilöstöä osallistui laajasti Tornatorin pääasiakkaan tietojärjestelmäprojektiin. Yhteistyöprojektin ansiosta Tornator on vahvistanut entisestään asiakastuntemustaan, ja yhtiön omaa järjestelmäkehitystä päästään jatkamaan jälleen vuonna 2019.

ARVOJOHTAMINEN KONKRETISOITUU SAARENMAAN YHTEISTYÖSSÄ

Kesällä 2018 Tornator aloitti yhteistyökeskustelut Grenor Trade OÜ:n kanssa Saarenmaan puuraaka-aineen hyödyntämistä nostamiseksi. Yhteistyössä päädyttiin malliin, jossa Tornator tarjoaa hyvin bioenergiaksi soveltuvia metsäkohteita ja Grenor Trade hoitaa suurimmaksi osaksi ketjun metsästä laivaan. Työ metsässä tapahtuu pääosin kokopuukorjuuna giljotiinipäillä varustetuilla kaivinkoneilla, puut haketetaan tienvarressa ja välivarastointi tapahtuu sataman läheisyydessä.

Tornator Eestin puunmyyntipäällikkö Margus Paesalun mukaan yhtiö saavuttaa selvää taloudellista hyötyä parantuneen kilpailutilanteen muodossa.

"Aiemmin oijen ja teiden varsilla olevia metsävaroja ei juurikaan kannattanut hyödyntää, mutta sekä kotimaan että vientimarkkinoiden lisääntyneen kysyntään on parantanut kannattavuutta. Toinen merkittävä hyöty saadaan, kun hakkuiden edellyttämät ennakkoraivaukset tehdään konetyönä ja kertynyt materiaali hyödynnetään bioenergiana", Paesalu toteaa.

Grenor Trade OÜ:n työnjohtaja Lauri Jürgensonin mukaan Tornator-yhteistyön laajentaminen manner-Virosta Saarenmaalle on ollut merkittävä kehitysaskel.

"Tornatorin kaltainen merkittävä metsänomistaja on edellytys pitkäjänteiselle toiminnalle. Tornator on vakaana ja isona yrityksenä pystynyt takaamaan varmuutta toimitusketjuun paitsi raaka-aineen myös välivarastoinnin yhteistyön osalta. Asiakkaillemme puun alkuperä on tärkeää, ja siksi Tornatorin metsien FSC-sertifiointi oli merkittävä tekijä yhteistyön aloittamisessa", Jürgenson sanoo.

"Tornator-yhteistyön laajentaminen manner-Virosta Saarenmaalle on ollut merkittävä kehitysaskel myös meille."

Lauri Jürgenson, työnjohtaja,
Grenor Trade OÜ

VUODEN ONNISTUMISET JA HAASTEET

METSIEN SUORA
TYÖLLISTÄVÄ VAIKUTUS
ENNÄTYKSELLISET

1 000

HENKILÖTYÖVUOTTA

UUDEN PALKKAUS-
JA PALKITSEMIS-
MALLIN
KÄYTTÖÖNOTTO

TORNATORIN METSÄT
SITOIVAT NOIN

4

MILJOONAA TONNIA
HIILIDIOKSIDIA

OSALLISTUMINEN AKTIIVISESTI
TUTKIMUSHANKKEISIIN SEKÄ
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTON
KOORDINOIMAN FORBIO-
LANNOITUSTUTKIMUSHANKKEEN
ALOITTAMINEN

YHTEENSÄ NOIN

500

HEHTAARIA
SUOJELUUN

ILOMANTSIN
VALKEAJÄRVELLÄ

341

HEHTAARIA
PYSYVÄÄN
SUOJELUUN

UUDEN STRATEGIAN
MÄÄRITTELY, ARVO-
JOHTAMISKOULUTUKSEN
SYVENTÄMINEN JA UUDET
JOHTAMISPERIAATTEET

SOITA
ENNALLISTETTIIN

70

HEHTAARIA JA
KULOTUKSIA
TEHTIIN

63

HEHTAARIN
ALUEELLA

LANNOITUSTA
TEHTIIN

7 300

HEHTAARIN ALUEELLA

VUODEN HAASTEET

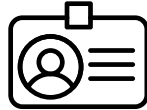
- Tasapainon ylläpitäminen metsien ekologisten ja taloudellisten hyötyjen välillä
- Avoin ja läpinäkyvä vuoropuhelu sidosryhmien kanssa
- Alkuvuonna toteutuneet lumituhot, jotka olisivat pahimmassa tapauksessa aiheuttaneet myös merkittäviä hyönteistuhoja
- Kuuma ja kuiva kesä vaikeutti metsänhoitotöitä

OLEMME METSIEN VASTUULLISEN KÄYTÖN SUUNNANNÄYTTÄJÄ

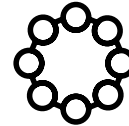
KESTÄVÄN METSÄTALOUDEN OSAAJA

- Toimimme kestävästi, ottaen huomioon metsän luontoarvot talousmetsissä
- Suojellemme arvokkaita elinympäristöjä ja edistämme luonnon monimuotoisuutta sekä minimoimme toimintamme ympäristövaikutuksia
- Parannamme vesien laatua huolehtimalla vesiensuojelutoimenpiteistä ja ennallistamalla pienvesitä
- Osoitamme kestävyttä ulkopuolisen tahon varmentamalla metsäsertifoinneilla
- Säilytämme metsien hiilensitomiskyvyn hyvällä metsänhoidolla ja kestävällä hakkuiden suunnittelulla

KEHITTYVÄ JA TURVALLINEN TYÖPAIKKA

- Huolehdimme henkilöstön ja yrittäjien turvallisuudesta ja hyvinvoinnista
- Ylläpidämme työtyytyväisyyttä erinomaisella tasolla
- Pyrimme hyvään johtamiseen ja läpinäkyvään päätöksentekoon
- Panostamme henkilöstön ja yrittäjien koulutukseen ja kehittämiseen

TUOTTAVA HYVINVOINNIN EDISTÄJÄ

- Kasvamme kannattavasti, parannamme tehokkuuttamme ja varmistamme erinomaisen hallinnon
- Tuotamme hyvinvointia verojen ja työpaikkojen kautta laajasti toiminta-alueellamme
- Olemme vastuullinen ja pitkäjänteinen yhteistyökumppani ja autamme kumppaneitamme kehittämään toimintaansa
- Teemme yhteistyötä paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti laajan sidosryhmäjoukon kanssa

Eettiset toimintaperiaatteet, hyvä hallintotapa, avoin viestintä ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa

	Olennainen aihe	Mittari	Tavoite	Toteuma
KESTÄVÄN METSÄTALOUDEN OSAAJA	Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen	Vuotuiset hakkuut vs. kasvu	Suunnittelemme hakkuut kestävästi	HAKKUUT noin 3,2 milj. m ³ /v KASVU noin 3,4 milj. m ³ /v
	Sertifoidut tuotteet	Ei vakavia poikkeamia	FSC- ja PEFC-sertifointi-kriteerien mukainen toiminta	0 KPL VAKAVIA POIKKEAMIA
	Hiilen sidonta ja varastointi	Hiilensidonta- ja varastointikyvyn ylläpitäminen	Lisäämme hiilensidontaa huolehtimalla metsien terveydestä ja hyvinvoinnista. Kestävillä hakkuilla ylläpidämme metsien hiilivarastoa.	PUUSTON KASVU 5,5 m³/ha/v
KEHITTYVÄ JA TURVALLINEN TYÖPAIKKA	Työtyytyväisyys, -terveys ja -turvallisuus	Työhyvinvointikyselyn tulos, tapaturmien vähentymisprosentti	Hyvinvoiva henkilöstö sekä terveellinen ja turvallinen työympäristö	4/5 55 %
	Henkilöstön ja yrittäjien koulutus	Koulutuspäivät/hlö	Varmistamme, että yhtiöllä on tarvittava osaaminen	7,5 pv
TUOTTAVA HYVINVOINNIN EDISTÄJÄ	Taludellinen vastuu ja kannattavuus	Oman pääoman tuotto	Vakaa osingonmaksu ja metsän arvon kasvu omistajille	11,6 %
	Paikalliset taloudelliset vaikutukset	Nettolisäarvo	Korkea nettolisäarvo	29,5 milj. €
	Urakointi- ja sopimussuhteiden vastuullinen hoitaminen	Toteutetut toimittaja-arvioinnit	Seuraamme sopimusurakoitsijoidemme vastuullisuusasioita järjestelmällisesti	135 kpl
	Avoin viestintä ja sidosryhmäsuhteet	Olellisuusanalyysin päivitys (suppea/laaja) kolmen vuoden välein yhteistyössä sidosryhmien kanssa	Pyrimme tunnistamaan yhtiölle ja sidosryhmillemme tärkeitä vastuullisuuden teemoja	PÄIVITÄMME OLELLAISUUSANALYYSIN SEURAAVAN KERRAN V. 2020

KESTÄVÄN
METSÄTALOUDEN
OSAAJA

KEHITTYVÄ JA
TURVALLINEN
TYÖPAIKKA

TUOTTAVA
HYVINVOINNIN
EDISTÄJÄ

Olenaisuusanalyysi

Tornatorin vastuullisuustyötä ja -viestintää ohjaa sidosryhmähaastattelujen kautta tehty olenaisuusanalyysi. Analyysi päivitettiin viimeksi vuonna 2017 haastatteleamalla sekä sisäisten että ulkoisten sidosryhmien edustajia heidän näkemyksistään Tornatorin vastuullisuuden keskeisimmistä alueista, niiden onnistumisista ja kehityskohteista.

Olenaisuusanalyysissa määriteltyjä Tornatorin olennaisimpia vastuullisuusteemoja ovat mm. luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen, taloudellinen vastuu ja kannattavuus, työtyytyväisyys, -terveys ja -turvallisuus sekä avoin viestintä ja sidosryhmäsuhteet.

Tornator on määritellyt vastuullisuustyölleen vision ja siihen liittyvät tavoitteet olenaisuusanalyysissa esiin nousseiden teemojen perusteella seuraavasti: tavoitteena on olla kestävä metsätalouden osaja, kehittyvä ja turvallinen työpaikka sekä tuottava hyvinvoinnin edistäjä.

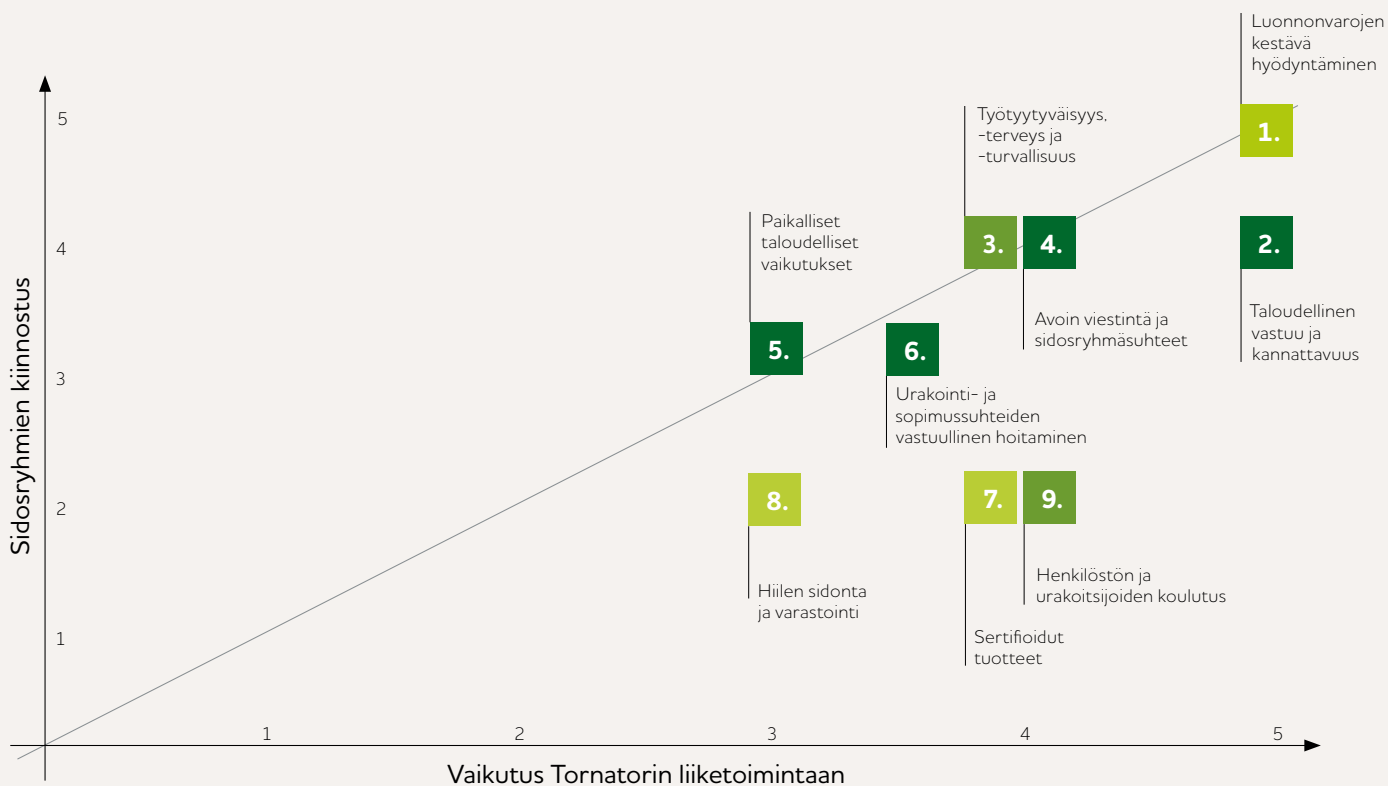
YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Tornator tukee YK:n kestävän kehityksen tavoitteita (Sustainable Development Goals, SDG) ja on tunnistanut oman toimintansa ja sidosryhmiensä kannalta kuusi olennaisinta tavoitetta. Valitut tavoitteet perustuvat sidosryhmähaastatteluiden pohjalta tehtyyn olenaisuusanalyysiin sekä yhtiön ydinliiketoimintaan ja sen vaikutuksiin ympäröivässä maailmassa. Myös Tornatorin missio, strategia ja johdon näkemykset on huomioitu kestävän kehityksen tavoitteita määriteltäessä.

Tornatorin kannalta olennaisimmat kestävän kehityksen tavoitteet liittyvät seuraaviin aihealueisiin:

- Puhdas vesi ja sanitaatio
- Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua
- Ilmastotekoja
- Maanpäällinen elämä
- Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto
- Yhteistyö ja kumppanuus

OLENNAISUUSMATRIISI

VASTUULLISUUS KESKEISENÄ ARVONA

Vastuullisuus on osaamisen ja yhteistyön ohella yksi Tornatorin keskeisistä arvoista, ja se on kiinteä osa yhtiön kestävään metsätalouteen perustuvaa liiketoimintaa. Vastuullisuus on Tornatorin tapa toimia ja se näkyy käytännön toimenpiteinä tornatorilaisten jokapäiväisessä työssä.

Tornatorin vastuullisuustyö pohjautuu yhtiön arvoihin ja se näkyy vahvasti myös liiketoimintastrategiassa. Toimimalla niin sosiaalisesti, taloudellisesti kuin ekologisesti kestävällä tavalla Tornator turvaa myös omalta kannaltaan kannattavan liiketoiminnan jatkumisen. Vastuullisuus merkitsee Tornatorille sekä omien että sidosryhmien tavoitteiden ja odotusten yhteensovittamista.

Vastuullisuusajattelu ohjaa Tornatorin johtamiskäytäntöä ja johtamisen vuosisuunnittelua. Tornator on sitoutunut vastuulliseen toimintaan sekä sisäisten että ulkoisten periaatteiden kautta. Yhtiön hallituksen hyväksymät vastuullisen liiketoiminnan periaatteet (Code of Conduct) ja ympäristöperiaatteet luovat pohjan tornatorilaisten jokapäiväiselle työlle. Myös PEFC- ja FSC-sertifiointijärjestelmien

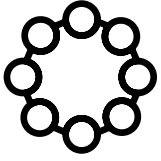
mukaiset kriteerit ja eri toimintamaiden lainsäädäntö määrittävät kestävä metsätaloutta sekä Tornatorin toimintaa.

Vastuullisten ja kestävien toimintatapojen integroimisesta osaksi Tornatorin arkea vastaavat osaltaan eri liiketoimintojen vetäjät. Koko konsernin tasolla yritysvastuun koordinaatiosta ja ohjeistuksesta vastaa toimitusjohtaja, apunaan johtoryhmä ja yritysvastuupäällikkö. Yritysvastuun toteutumisesta huolehditaan eri toimintojen sisäisellä valvonnalla sekä ulkopuolisten auditointien, tilintarkastuksen ja sisäisen tarkastuksen kautta. Tornatorilla on lisäksi konserninlaajuisesti käytössään kolmannen osapuolen ylläpitämä, anonyymiin verkkolomakkeeseen perustuva whistleblower-järjestelmä, jonka kautta työntekijät voivat raportoida havaitsemastaan epäeettisestä toiminnasta tai rikkeistä.

INTERAKTIIVINEN LUONTOPOLKU OPETTAA ROMANIASSA METSÄTALOUTTA

Syksyllä 2018 Tornator perusti Romanian Oituziin luontopolun, joka esittelee alueen luontoa, sen monimuotoisuutta sekä vastuullista ja kestävä metsätaloutta. Luontopolkua hyödynnetään jatkossa erilaisissa sidosryhmillämme suunnatuissa maastokoulutuksissa sekä koululaisten metsäretkillä. Reitin interaktiivisten opastaulujen avulla ja Tornatorin asiantuntijoiden johdolla vieraat pääsevät opiskelemaan metsäalaa. Tämä on yksi tapa luoda kestävää hyvinvointia metsistämme sekä jakaa asiantuntemustamme ja tehdä yhteistyötä sidosryhmiemme kanssa.

**TUOTTAVA
HYVINVOINNIN
EDISTÄJÄ**

KESKEISET SAAVUTUKSET 2018

- Metsien työllistävä vaikutus 1 000 henkilötyövuotta ja jaettu lisäarvo sidosryhmille noin 90 milj. euroa
- Metsien monimuotoisuuden ylläpitäminen ja paikallisten infrastruktuurien kehittäminen
- Vastuullisen vaikuttamisen aloittaminen

TAVOITTEET 2019

- Panostaminen kestävään ja kannattavaan kasvuun
- Yhteistyön tiivistäminen paikallisyhteisöjen kanssa
- Tutkimukseen ja kehitystyöhön perustuvan vastuullisen vaikuttamisen vahvistaminen

”Puuntuotannon lisäksi Tornatorin metsät tuottavat laajasti myös muuta aineellista ja aineetonta hyvinvointia paikallisyhteisöille.”

LAAJASTI HYVINVOINTIA YHTEISKUNNALLE

Vastuullisena yrityskansalaisena Tornator tuottaa hyvinvointia metsästä laajasti koko yhteiskunnalle. Yhtiö käy aktiivista vuoropuhelua paikallisyhteisöjen kanssa ja sen ammattimaisesti hoidetut metsät ovat merkittävä työllistäjä sekä virkistyspalveluiden mahdollistaja.

Tornatorin tehtävänä on luoda kestävää hyvinvointia metsästä. Yhtiön harjoittamaa pitkäjänteistä metsätaloutta ohjaavat taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen vastuu näkyvät Tornatorin kaikessa tekemisessä sen jokaisessa toimintamaassa. Yhtiö toimii kansainvälisten sopimusten sekä kansallisten lakien ja ohjeiden mukaisesti paikalliset ihmiset ja olosuhteet huomioon ottaen.

Kestävän metsänkäytön puolestapuhujana Tornatorilla on merkittävä vaikutus ympäröivään yhteiskuntaan. Ammattimaisella metsienhoidolla yhtiö pystyy tuottamaan talousmetsistään hyvinvointia luonnon monimuotoisuutta vaarantamatta. Toiminnasta aiheutuvia mahdollisia negatiivisia vaikutuksia paikallisyhteisöille ja toimintaympäristölle seurataan ja arvioidaan tiiviisti. Lisäksi ympäristötoimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain ulkopuolisella laadunarviointimenetelmällä.

Tornator hoitaa yhteiskuntasuhteitaan käymällä aktiivista vuoropuhelua paikallisten sidosryhmien kanssa. Lisäksi yhtiö tekee laajamittaista yhteistyötä paikallisten metsästysseurojen ja virkistysyhteisöjen kanssa. Tornatorilla on käytössään sähköiset palautejärjestelmät sidosryhmätyön tueksi ja poikkeamiin pystytään reagoimaan tarvittaessa nopeasti.

Vastuullinen toimitusketju keskiössä

Tornatorin ydintoimintaa on puun tuottaminen ja hakkuuvoikeuksien myynti. Yhtiön osuus metsätalouden toimitusketjussa on metsien hoito, hakkuiden suunnittelu, puunmyynti, korjuunvalvonta sekä puun-

luovutus. Lisäksi yhtiön tarjoamien metsänhoitopalvelujen osuus on kasvussa.

Toimijana Tornator sijoittuu metsätalouden toimitusketjun alkuun. Yhtiö ei käytä tuotettua puuraaka-ainetta itse, vaan myy sitä metsä- ja energiateollisuuden käyttöön. Yhtiö hankkii resursseja metsuri- ja metsäkoneyrittäjiltä sekä taimien ja varusteiden toimittajilta. Tornatorin sisäinen toimitusketju koostuu metsänuudistamis- ja kasvatustoimenpiteistä, jotka kohdistuvat pääasiassa oman metsäomaisuuden hoitoon.

Yhtiössä noudatetaan yrittäjäpolitiikkaa ja Tornator tekee alihankkijoista vastuullisen toimitusketjun takaamiseksi toimittaja-arvioinnit. Toimittajavaatimusten keskeisiä kriteerejä ovat hinnan, laadun ja toimitusvarmuuden lisäksi vastuullisuus. Samat kriteerit ohjaavat myös Tornatorin omaa toimintaa.

Merkittävät paikalliset vaikutukset

Toimintavuosiensa 2002–2018 välisenä aikana Tornator on myynyt yli 35 miljoonaa kuutiometriä puuta ja luonut sitä kautta hyvinvointia laajasti koko yhteiskunnalle. Tornator toimii maantieteellisesti laajalla alueella ja luo työpaikkoja erityisesti haja-asutusalueille. Yhtiön metsät sijaitsevat ympäri Suomea 116 kunnan alueella, Virossa maanlaajuisesti ja Romaniassa keskeisesti muutaman kunnan alueella.

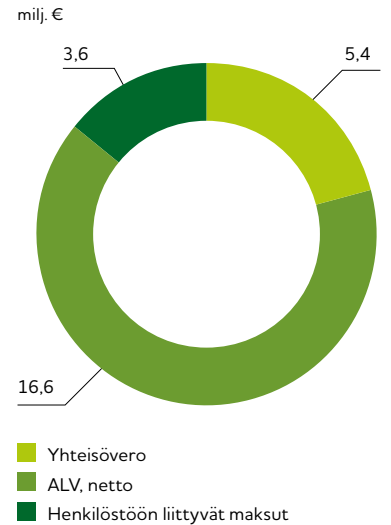
Uusien alihankintasopimuksien myötä Tornatorin yrittäjäkumppaneilleen tarjoamat työmäärät kasvoivat edellisvuodesta.

Vuonna 2018 yhtiön metsät työllistivät oman henkilöstön lisäksi urakoitsijoita ja sopimusyrittäjiä yhteensä 1 000 henkilötyövuoden verran.

Puuntuotannon lisäksi Tornatorin metsät tuottavat laajasti myös muuta aineellista ja aineetonta hyvinvointia paikallisyhteisöille, kuten mahdollisuuksia liikkua sekä poimia marjoja ja sieniä. Lisäksi metsä tarjoaa puitteet luontomatkailulle.

Tornatorilla on ollut merkittävä rooli toimialueidensa infrastruktuurien kehittämisessä ja yhtiö on ollut mukana lukuisissa paikallisissa tihankkeissa. Tornator on mahdollistanut paikallisyhteisöjen asukkailla virkistys- ja metsästysmahdollisuuksia rakennuttamalla metsäautoteitä uusille metsäalueille.

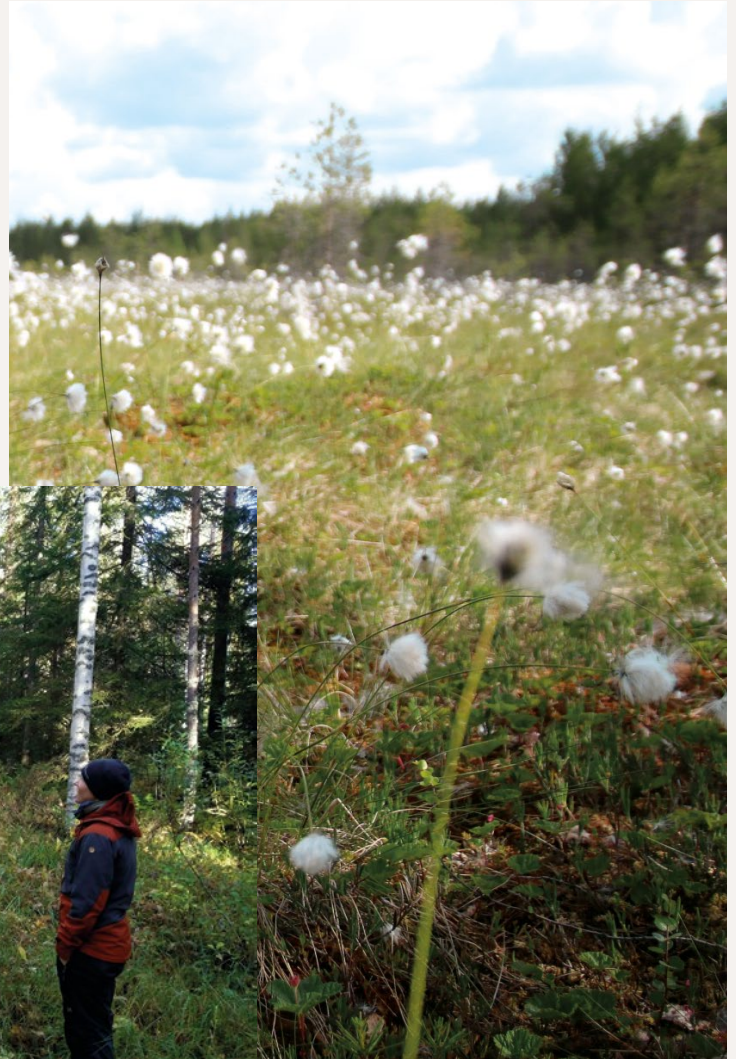
TORNATORIN VEROJALANJÄLKI: YHTEISKUNNALLE VUOSITTAIN MAKSETUT VEROT JA MUUT MAKSUT KESKIMÄÄRIN V. 2014–2018

Taloudellisen lisäarvon tuottaminen sidosryhmille

1 000 euroa		2014	2015	2016	2017	2018
Tuotettu lisäarvo						
Asiakkaat	Asiakailta saadut tuotot	95 036	117 147	100 120	106 483	119 393
Tuotettu lisäarvo yhteensä		95 036	117 147	100 120	106 483	119 393
Jaettu lisäarvo						
Urakoitsijat ja muut toimittajat	Tuotteiden ja palveluiden ostot	22 904	33 842	24 211	25 607	26 774
Omistajat	Tilikauden aikana maksetut osingot	22 000	21 000	30 000	26 000	28 500
Rahoittajat	Korko- ja rahoituskulut, netto	26 030	20 599	20 591	21 713	22 546
Yhteiskunta	Verot	7 072	10 061	9 556	9 976	3 605
Henkilöstö	Palkat, palkkiot ja henkilösivukulut	9 409	8 604	8 439	8 271	8 447
Jaettu lisäarvo yhteensä		87 415	94 105	92 797	91 567	89 872
Jäljelle jäävä lisäarvo		7 621	23 042	7 323	14 916	29 521
Verot maittain						
Suomi		6 854	9 746	9 155	9 483	3 063
Viro		106	180	225	255	272
Romania		112	135	176	239	270
Yhteensä		7 072	10 061	9 556	9 976	3 605

TURVEMAIDEN METSÄNKÄSITTELYSSÄ USEITA MENETELMIÄ

Tornator teki vuonna 2018 selvityksen siitä, missä määrin sen omistamien turvemaiden metsiä voitaisiin käsitellä peitteisen metsänkasvatuksen menetelmillä ja siten parantaa alueiden vesiensuojelua ja hiilensidontaa. Selvityksen taustalla ovat uudet tutkimustulokset, sidosryhmien kriittisempi suhtautuminen nykyisiin metsätalouden keinoihin turvemailla sekä turvemaiden merkittävä rooli hiilen sidonnan ja varastoinnin näkökulmasta. Selvityksen myötä Tornatorin tavoitteena on laajentaa turvemaiden metsien käsittelyn olemassa olevia menetelmiä niin, että kaikki kestävänsä metsätalouden näkökulmat pystytään ottamaan entistä paremmin huomioon.

Käsittelymenetelmien laajentamisen puolesta puhuu myös se, että metsänuudistamisen kannalta turvemaiden metsät ovat huomattavasti monimuotoisempia kivennäismaihin nähden. Tällä tarkoitetaan sitä, että samankin alueen sisällä turpeen paksuus, ravinteisuus

ja vesitalous vaihtelevat, eikä samalla käsittelymenetelmällä välttämättä voida toimia koko käsittelyalueella. Suoalueilla, joissa metsänkasvatukseen on hyvät edellytykset, Tornator ylläpitää ja parantaa metsänkasvua sekä huolehtii vesitaloudesta oja kunnostamalla. Osalla kohteista voidaan toteuttaa myös tuhkalannoitusta, joka on hyvä tapa kierrättää ravinteita ja lisätä turvemaiden metsien kasvua pitkäaikaisesti. Monimuotoisuuden kannalta rikkaita tai kasvupotentiaaliltaan huonoja kohteita puolestaan asetetaan suojelun tai ennallistavien toimenpiteiden piiriin.

Tornator näkeekin, että turvemaiden metsien käsittelyssä tulisi käyttää eri tilanteissa sopivimpia menettelymalleja – aina soiden suojelusta tehokkaaseen metsätalouteen. Eri menetelmien etuja pyritään katsomaan entistä avarammin, jolloin metsästä saatavat taloudelliset hyödyt ovat yksi mittari ekologisten ja sosiaalisten hyötyjen ohella.

”Turvemaiden metsien käsittelymenetelmiä halutaan laajentaa paremmin eri kohteiden ja tilanteiden tarpeita vastaaviksi.”

Maarit Sallinen,
metsätalouspäällikkö, Tornator Oyj

KESTÄVÄN METSÄNKÄYTÖN PUOLESTAPUHUJA

Tornatorin ympäristövastuu konkretisoituu metsien kestävä käyttöön ja suojelun kautta. Hyvällä metsänhoidolla ja metsien monimuotoisuutta edistämällä Tornator luo laajasti hyvinvointia ja osallistuu ilmastomuutoksen torjumiseen metsien hiilinieluja ja -varastoja kasvattamalla.

Metsien kestävä hyödyntäminen on Tornatorin liiketoiminnan ytimessä. Yhtiö pyrkii kasvattamaan metsäomaisuutensa arvoa pitkäjänteisesti ympäristöarvoja kunnioittaen. Toimintaa ohjaavat yhtiön omat ympäristöperiaatteet, toimintamaiden lainsäädäntö sekä PEFC- ja FSC-sertifiointijärjestelmien kriteerit. Kaksoisertifiointi on osoitus Tornatorin sitoutumisesta vastuulliseen metsätalouteen, ja se osaltaan varmistaa metsien kestävä hakkuumäärän tason. Kestävä metsätalous merkitsee Tornatorille myös tasapainoa metsien taloudellisen hyödyntämisen sekä niiden ekologisten ja sosiaalisten hyötyjen välillä.

Metsien ilmastovaikutukset korostuvat

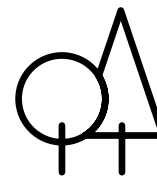
Tornatorilla on omistamiensa metsien suuresta hiilen sidonta ja -varastointikyvystä johtuen merkittävä rooli ilmastomuutoksen torjumisessa. Yhtiön metsät sitovat ilmakehästä noin 4 miljoonaa tonnia hiilidioksidia vuodessa. Hiilensidontaa pyritään tehostamaan säännöllisen metsänhoidon kautta esimerkiksi harvennus- ja uudistus-hakkuilla, jalostettua metsänviljelyaineistoa käyttämällä sekä lannoittamalla. Tornatorin korkean jalostusasteen tukkipuun kasvatukseen perustuva liiketoiminta on hyvä asia myös hiilivarastojen ylläpitämisen näkökulmasta. Tornatorin omien metsätalouden toimitusketjujen hiilidioksidipäästöt ovat vuositasolla noin 0,002 miljoonaa tonnia.

Laajat toimet monimuotoisuuden turvaamiseksi

Tornatorin toiminnan merkittävimmät positiiviset vaikutukset ympäristöön ja yhteisöihin liittyvät metsien käsittelyn

myötä tehostuvaan puuston hiilensidontakykyyn, aktiiviseen luonnonsuojelutyöhön sekä metsätieverkoston ylläpitoon, joka mahdollistaa laajasti ekosysteemipalvelujen hyödyntämisen Tornatorin metsissä. Negatiivisia vaikutuksia ovat metsien käsittelystä aiheutuvat metsien monimuotoisuuspiirteiden muutokset sekä metsän uudistumiselle välttämättömän maanmuokkauksen ja oijen kunnostuksen aiheuttamat vesistövaikutukset. Tornator pyrkii aktiivisesti hillitsemään ja hallitsemaan toimintansa negatiivisia ympäristövaikutuksia jatkuvalla vaikutusten arvioinnilla, parhailla käytännöillä ja kehittämällä toimintatapoja entistä ympäristöystävällisemmiksi. Vaikutuksia ja toiminnan laatua myös seurataan tiiviisti vuosittaisen ulkopuolisen arvioijan sekä viranomaisten toimesta.

Suojelulla on tärkeä merkitys hyvinvoinnin luomisessa. Tornatorin metsissä esiintyvä uhanalaisia lajeja, jotka huomioidaan lajikohtaisten suojeluvaatimusten ja hoitosuosituksen mukaisesti. Tornator myös edistää aktiivisesti metsien monimuotoisuutta perustamalla suojelualueita ja suorittamalla luonnonhoitotoimia talousmetsissä. Vuonna 2018 Tornator perusti 540 hehtaaria luonnonsuojelualueita. Suojelualueiden kasvattamisen ohella raportointivuoden painopistealueita olivat ennallistamishankkeet, kulutus ja ympäristöhoidon yhteistyöhankkeisiin osallistuminen. Myös vesiensuojeluun investoitiin vuoden aikana kouluttamalla yhtiön suunnitteluasiain- tuntihoitajia. Metsien monimuotoisuudesta huolehtiminen ja hyvä metsänhoito ovat Tornatorille tärkeitä asioita myös metsätuhojen ehkäisyn näkökulmasta.

**KESTÄVÄN
METSÄTALouden
OSAAJA**

KESKEISET SAAVUTUKSET 2018

- Suojelualueita perustettiin 540 ha
- Soita ennallistettiin yhteisten ja omien hankkeiden kautta yli 70 ha
- Lannoitusinvestoinnit metsien kasvun ja hiilensidontan tehostamiseen 7 300 ha
- Kulutuksia tehtiin 63 ha:n alueella
- Simulointitutkimus hiilitaseen muutoksista Tornatorin metsissä

TAVOITTEET 2019

- Metsien suojelun sekä hiilen sidontan ja varastoinnin edistäminen
- Hiililaskennan edelleen kehittäminen
- Omaehtoinen soiden ennallistaminen
- Turvemaiden metsänkäsittelymenetelmien laajentaminen
- LIFE-yhteistyöhankkeiden aktiivinen edistäminen

Vastuuntuntoisen
metsänhoidon merkki

Sixten Sunabacka,
toimitusjohtaja, Tornator Oyj

Q & A: METSIEN KÄYTÖN OIKEUTUS

Q: Miten Tornator suhtautuu avohakkuiden kieltämiseen liittyvään keskusteluun?

A: Avohakkuiden kieltäminen lailla kaventaisi metsätalouden keinovalikoimaa olennaisesti. Se myös huonontaisi metsätalouden kannattavuutta alhaisempien puun hintojen ja pienempien hakkuumäärien takia. Lisäksi metsänuudistamisessa ei olisi käytössä jalostettua taimimateriaalia, joka lisää puun kasvua ja hiilensidontaa sekä pienentää tuhoriskejä.

Jokaisella kasvupaikalla on tärkeää käyttää parasta mahdollista menetelmää. Metsänomistajan tulee saada päättää omista tavoitteistaan lähtien, mikä menetelmä on hänen metsälleen paras. Erilaiset kiellot ja tiukat ohjeistukset sitovat helposti liikaa, eivätkä välttämättä toimi parhaalla mahdollisella tavalla käytännössä.

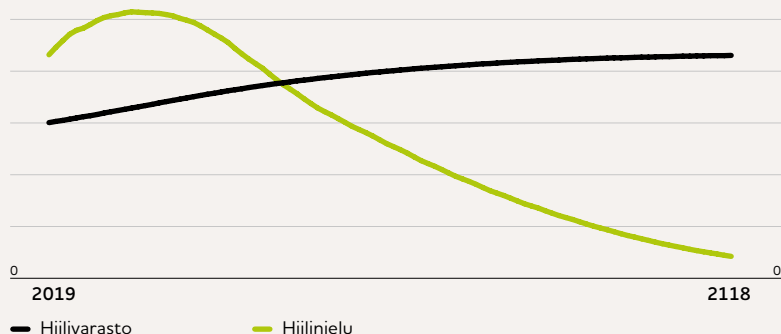
Q: Kuinka paljon avohakkuita Tornator tekee metsissään?

A: Tornator tekee uudistushakkuita noin puolellatoista prosentilla metsiensä pinta-alasta vuodessa. Uudistushakkuilla tarkoitetaan paitsi avohakkuita myös luontaista uudistamista ja eri-ikäiskasvatusta. Avohakkuut eivät tarkoita, että alueelta kaadetaan kaikki puut. Alalle jätetään säästöpuuryhmiä sekä monimuotoisuuden turvaamiseksi että maisemasyistä. Myös arvokkaat luontokohteet jätetään käsittelemättä.

HIILITASEEN SIMULOINTI TORNATORIN METSISSÄ, MIKÄLI HAKKUITA EI TEHTÄISI LAINKAAN

Hiilivarasto,
(CO₂) milj. t
1 200

Hiilinielu,
(CO₂) milj. t
6.0

Tornator aloitti metsiensä hiililaskennan vuonna 2017. Laskennassa on hyödynnetty eri tutkimuksiin perustuvia Suomessa yleisesti käytössä olevia tutkimustuloksia ja laskentamalleja.

Mikäli Tornatorin metsiä ei hakattaisi eikä hoidettaisi lainkaan, sekä metsien hiilinielu että -varasto nousisivat jonkin aikaa, mutta suhteellisen pian metsien hiilinielu lähtisi laskuun ja muutaman vuosikymmenen jälkeen hiilivarasto ei enää juurikaan nousisi. Laskelmissa ei ole pystytty ottamaan huomioon metsien terveydentilan heikentymisestä johtuvien tuhojen (hyönteis-, sieni-, tuuli- ja lumituhot) aiheuttamien hiilinielujen ja -varastojen pientymisen vaikutuksia. Kaavio on suuntaa antava.

Metsissä hiiltä sitoutuu puustoon, alikasvokseen, turpeeseen ja maaperään

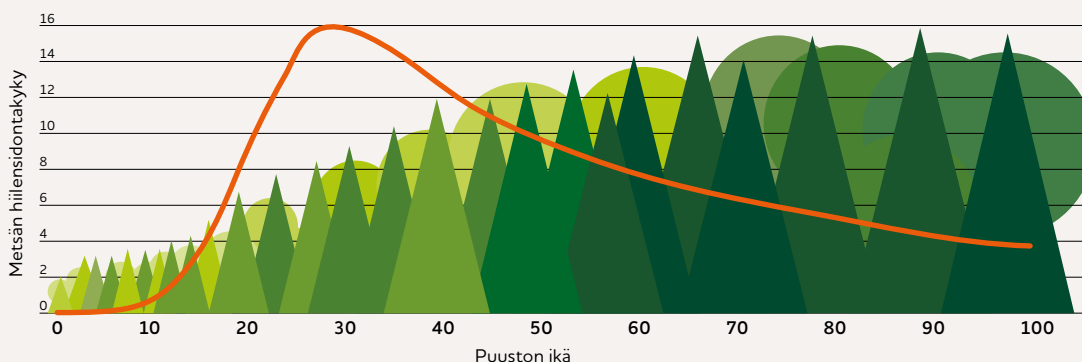
Metsien hiilensidonta = Metsien (puuston ja muun kasvillisuuden) kyky yhteyttämällä sitoa hiiltä ilmasta

Metsien hiilinielu = Metsien hiilensidontan, hiilen luontaisen vapautumisen ja metsien käsitelystä vähentyneen hiilen erotus

Metsien hiilivarasto = Metsien puustoon ja muuhun biomassaansa sekä maaperään varastoitunut hiili

PUUSTON VUOTUINEN HIILENSIDONTAKYKY*

t CO₂/ha/v

— Metsän hiilensidontakyky

* Tilanne keskimäärin Etelä-Suomen alueella, kun metsää käsitellään kestävästi hyvien metsänhoitosuosituksen mukaisesti, jalostettua taimiainesta hyväksi käyttäen ja jaksollista metsänkasvatustapaa noudattaen.

NOIN
30
VUOTTA VANHA
METSÄ SITOO
HIILTÄ PARHAITEN

Q: Miten Tornator varmistaa, että sen hakkuut ovat kestäväällä tasolla?

A: Tornator seuraa ja simuloi metsiensä kehitystä systemaattisesti. Simuloinneissa hyödynnetään parasta mahdollista tietoa ja hakkuut asetetaan niin, että suunnitteet ovat kestäväällä tasolla. FSC- ja PEFC-sertifioinnit varmentavat myös osaltaan, että yhtiön toiminta on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä.

Q: Kansainvälinen ilmastopaneeli IPCC julkaisi tuoreimman raporttinsa vuonna 2018. Miten Tornator suhtautuu sen lopputulemaan?

A: Olemme saamaa mieltä IPCC:n kanssa siitä, että on ensiarvoisen tärkeää vähentää fossiilisia polttoaineita ja materiaaleja, koska ne lisäävät hiilidioksidin määrää ilmassa. Metsät ovat merkittäviä hiilinieluita ja -varastoja, mutta säilyäkseen nieluina ja elinvoimaisina varastoina ne vaativat myös hoitoa ja kestävästi hyödyntämistä. Tämä tahtoo usein unohtua.

Q: Miten metsien käytöllä voidaan hidastaa ilmaston lämpenemistä?

A: Ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa metsien kestävä käyttö on osa ratkaisua. Uusiutuville puupohjaisilla tuotteilla voidaan korvata fossiilisten raaka-aineiden käyttöä. Lisäksi hiili varastoituu pitkäksi aikaa monenlaisissa puusta valmistetuissa tuotteissa. Kierrättämällä ja käyttämällä puutuotteet elinkaarensa lopussa energiaksi saavutetaan myös positiivisia ilmastovaikutuksia.

ILOMANTSIIN MERKITTÄVÄ SUOJELUALUE

YHTEISPINTA-ALA

341

HEHTAARIA

Tornator perusti Ilomantsin Valkeajärvelle merkittävän yksityisen luonnonsuojelunalueen, jonka yhteispinta-ala on 341 hehtaaria. Rauhoitettu alue on geologisesti ja maisemallisesti arvokas ja se käsittää kaavan suojeluvuorauksia sekä Natura- ja METSO-suojelunalueita.

”Tornator haluaa tällä konkreettisesti osoittaa, että metsänomistajan on mahdollista ylläpitää tasapaino metsien taloudellisen hyödyntämisen sekä niiden ekologisten ja sosiaalisten hyötyjen välillä. Tornatorin tehtävänä on metsien kestävällä käytöllä ja metsien suojelulla luoda laajasti ottaen hyvinvointia sekä käytännössä osoittaa vastuullisuuttaan”, kertoo Tornatorin toimitusjohtaja Sixten Sunabacka.

Suojelunalueella on useita muinaismuistokohteita, pääasiassa esihistorialliseen pyyntikulttuuriin liittyviä asuinpaikkoja. Lisäksi luonnonkaunis alue tarjoaa upeat puitteet metsien virkistyskäytölle.

YHDESSÄ KEHITTYVÄ HENKILÖSTÖ

Vastuullinen henkilöstöjohtaminen merkitsee Tornatorille erityisesti tavoitteellisesti ja itsenäisesti toimivan henkilöstön hyvinvoinnista, motivaatiosta ja turvallisuudesta huolehtimista. Työn ja toimintaympäristön murroksessa Tornator panostaa yhä vahvemmin henkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin.

Tornatorin henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuonna 2018 olivat avoimuuden, läpinäkyvyyden ja tasa-arvon parantaminen, tavoitteellisuuden ja arvojen mukaisen esimiestyön kehittäminen sekä henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisääminen. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tehtiin raportointivuoden aikana useita toimenpiteitä, joista yksi oli vuoden alussa käyttöön otettu uusi palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmä. Uusi malli on Tornatorin oma ja se on kaikille toimihenkilöille sama, työehtosopimuksesta riippumatta. Mallin myötä yhtiön palkkausta on haluttu kehittää paitsi yhdenvertaisemmaksi myös avoimempaan ja kannustavampaan suuntaan.

Avoimuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen Tornatorilla näkyi vuoden aikana myös uusien keskustelu- ja palautekanavien muodossa. Kanavien tarkoituksena on ollut lisätä vuoropuhelua eri organisaatioyksiköiden ja ihmisten välille sekä edistää matalan kynnyksen tapaa tuoda asioita esille. Työtyytyväisyystutkimuksen tulokset vuodelta 2018 osoittavat, että tasa-arvon tunne yhtiössä on lisääntynyt, mutta tiedon jakaminen ja keskustelukulttuurin luominen vaativat edelleen harjoitusta ja panostusta tulevana vuosina.

Sopimusyrittäjämalli laajenee

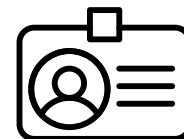
Tornatorin henkilöstöön Suomessa kuuluu 60 metsuria ja 63 toimihenkilöä, yhteensä 123 henkilöä. Virossa Tornatorin henkilöstöä on 8 ja Romaniassa 46 henkilöä. Raportointikauden aikana sopimusyrittäjissä työskentelevien metsureiden määrä lisääntyi Tornatorin omien työntekijöiden

eläköitymisten myötä. Tornatorin Suomen henkilöstöstä 81 prosenttia on yleissitovien työehtosopimusten piirissä. Virossa ja Romaniassa toimialalla ei ole vastaavia käytäntöjä.

Monipuolista työhyvinvointia

Henkilöstön hyvinvointi ja työtyytyväisyyden säilyttäminen korkealla tasolla ovat Tornatorissa tärkeitä vastuullisuuden osa-alueita ja niihin panostetaan voimakkaasti. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehditaan tarjoamalla laadukasta työterveyshuoltoa sekä kannustamalla henkilöstöä terveellisiin työtapoihin. Lisäksi Tornator otti raportointivuoden aikana käyttöön henkilöstön sähköisen liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden passin.

Tärkein henkilöstön hyvinvoinnin ja työtyytyväisyyden mittari on yhtiössä kerran vuodessa konsernitason tasoisesti tehtävä työtyytyväisyyskysely. Kyselystä saatavan suuren palautemäärän ansiosta Tornator saa hyvin tietoa mahdollisista henkilöstön kokemista hyvinvointiin ja työtyytyväisyyteen liittyvistä ongelmakohtista ja kykenee tekemään korjaavia toimenpiteitä ripeästi. Vuoden 2018 työtyytyväisyyskyselyn tulos oli 4/5, eli työtyytyväisyyden taso pysyi edellisen vuoden tapaan erinomaisella tasolla.

KEHITTYVÄ JA TURVALLINEN TYÖPAIKKA

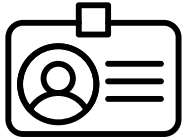
KESKEISET SAAVUTUKSET 2018

- Työtyytyväisyyden säilyminen erinomaisella tasolla, vaikka vuosi oli henkilöstön kannalta monella tavalla vaativa
- Uusien keskustelu- ja palautekanavien avaaminen
- Uuden palkkaus- ja palkitsemismallin käyttöönotto
- Turvallisuushavaintojen siirtäminen mobiilialustalle

TAVOITTEET 2019

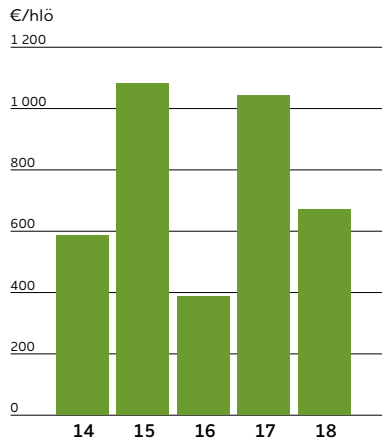
- Henkilöstön jatkuva kehittäminen uuden strategian vaatimusten tasolle
- Johtamiskoulutusohjelman jatkaminen sekä esimiestyövalmiuksien edelleen kehittäminen
- Tiedon jakamisen ja hallinnan systematisointi sekä keskustelukulttuurin vakiinnuttaminen osaksi toimintaa
- Uusien digitaalisten välineiden ja työtapojen kehittäminen

”Tornatorin kaltaiselle verrattain pienelle organisaatiolle osaamisen kehittäminen ja digitalisaation mahdollisuuksien hyväksikäyttö ovat keskeisiä menestystekijöitä.”

HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN SUOMESSA

Osaamisen ja työvälineiden kehittäminen jatkuvat

Meneillään olevat muutokset toimintaympäristössä ja työelämässä vaikuttavat olennaisesti Tornatorin toimintaan ja asettavat uudenlaisia vaatimuksia yhtiön toimintatapojen kehittämiseksi. Tornatorin kaltaiselle verrattain pienelle organisaatiolle osaamisen kehittäminen ja digitalisaation mahdollisuuksien hyväksikäyttö ovat keskeisiä menestystekijöitä. Henkilöstön kehittäminen perustuu Tornatorissa pitkälti kaksi kertaa vuodessa käytäviin henkilökohtaisiin kehityskeskusteluihin, joiden perusteella arvioidaan työtehtävistä suoriutumista ja osaamisen kehittämistarpeita. Perinteisten kehityskeskusteluiden lisäksi yhtiössä pyritään painottamaan yhä enemmän jatkuvan keskustelun ja palautteenannon merkitystä esimiesten ja työntekijöiden välillä.

Digitaalisuus näkyi raportointivuoden aikana vahvasti sekä henkilöstön kehittämisessä että uusissa työvälineissä. Tornator koulutti vuoden aikana henkilöstöään erityisesti uusien digitaalisten työvälineiden käytössä sekä tiedon jakamisessa. Yhtiö jatkoi myös työturvallisuuden panostuksia ottamalla käyttöön turvallisuushavaintojen mobiili-alustan. Digitaalisuus ja henkilöstön kehittäminen ovat keskiössä myös Tornatorin tulevassa strategiassa, jonka tavoitteena on varmistaa yhtiön tulevaisuuden menestyksen kannalta olennaiset teknologiat ja kyvykkyydet.

Keskimääräiset koulutustunnit henkilöä kohden

	Suomi	Viro	Romania
Koko henkilöstö	28,5	48	89
Miehet	27	54	92
Naiset	30	24	76
Toimihenkilöt	37	48	89
Johto	70	-	-
Metsurit	17	-	-

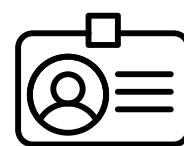
Henkilöstön vaihtuvuus ja uuden palkatun henkilöstön kokonaismäärä

	Suomi	Viro	Romania
Työsuhteita alkoi, kpl	17	0	12
Työsuhteita päättyi, kpl	25	0	13
Työnantajan päättämänä, kpl	1	0	0
Kokonaisvaihtuvuus*, %	9,6	0	5,6
Vuonna 2018 keskimäärin	136	8	38
Henkilöstöä yhteensä 31.12.	123	8	36

* Kokonaisvaihtuvuustunnusluku saadaan laskemalla aloittaneiden ja päättäneiden vakinaisten työntekijöiden lukumäärät yhteen ja jakamalla summa koko vuoden keskimääräisellä vakinaisen henkilöstön lukumäärällä.

▲ Tornator organisoisi heinäkuussa ryhmän avustamaan Stora Ensoa Keski-Ruotsissa riehuneiden laajojen metsäpalojen torjunnassa ja jälkisanmutustoissa. Ryhmä koostui sekä yhtiön omista että sopimusyritysten metsäammattilaisista.

**TYÖHYVINVOINTI-
KYSelyn
VASTAUSTEN
KESKIAARVO**

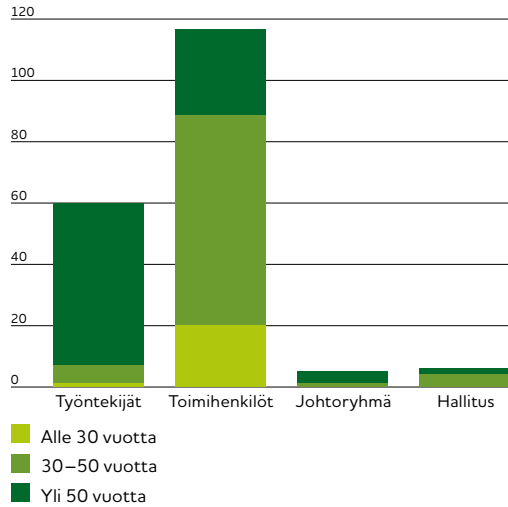
4/5

**TYÖNTEKIJÄT
ANTOIVAT
ESIMIESTYÖLLE
ARVOSANAKSI**

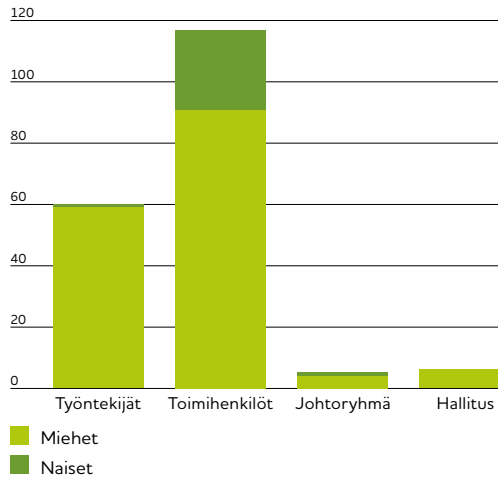
4,2/5

HENKILÖSTÖ

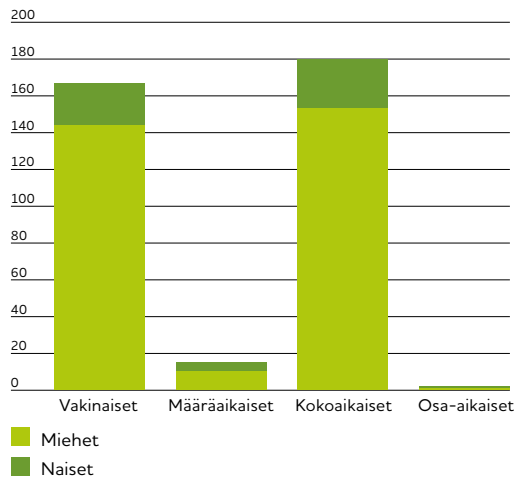
HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE

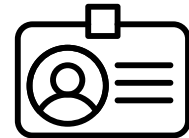
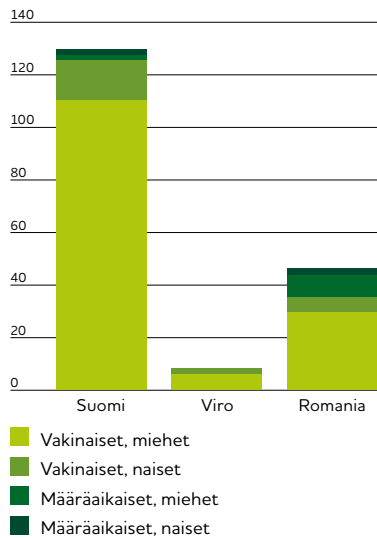
HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMA

HENKILÖSTÖN TYÖSUHTEIDEN TYPPI

HENKILÖSTÖN TYÖSUHTEIDEN TYPPI MAITTAIN

**SAIRAUSSPOISSAOLOT
LASKIVAT KOKO
KONSERNISSA**

1,1 %

**TAPATURMISTA
AIHEUTUNEIDEN
POISSAOLOPÄIVIEN
MÄÄRÄ PUOLITTUI**

Työtapaturmat ja sairauspoissaolot

	2017			2018		
	Suomi	Viro	Romania	Suomi	Viro	Romania
Sairauspoissaolot						
Miehet, %	4,1	0,3	3,4	3,6	0,0	1,0
Naiset, %	5,5	0,2	1,7	2,0	0,0	2,0
Tapaturmat, oma henkilöstö						
Poissaoloon johtaneet työtapaturmat, miehet	4	0	0	4	0	0
Poissaoloon johtaneet työtapaturmat, naiset	0	0	0	2	0	0
Työtapaturmista johtuneet poissaolopäivät, miehet	59	0	0	30	0	0
Työtapaturmista johtuneet poissaolopäivät, naiset	0	0	0	5	0	0
Kuolemantapaukset, kpl	0	0	0	0	0	0

HALLINTO

Omistus ja yhtiö rakenne

Tornator Timberland -konserniin kuului vuonna 2018 Suomen emoyhtiön Tornator Oyj:n lisäksi Virossa Tornator Eesti OU ja Romaniassa SC Tornator SRL. Kaikki kolme yhtiötä omistavat metsää ja harjoittavat kestävä, operatiivista metsätaloutta. Lisäksi Tornator Oyj omistaa Suomessa sataprosenttisesti viisi tuuli-voiman kehitysyhtiötä.

Tornator Oyj:n omistajat ovat suomalaisia, pääosin institutionaalisia sijoittajia. Yhtiössä on 10 osakkeenomistajaa.

Hallinnointiperiaatteet

Tornator Oyj:n hallinto perustuu Suomen osakeyhtiölakiin ja Tornator Oyj:n yhtiöjärjestykseen. Yhtiön osake ei ole julkisen kaupankäynnin kohteena. Tornator Oyj on laskenut liikkeelle vakuudellisen joukkovelkakirjalainan, joka on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä ja yhtiö noudattaa sen antamia, listattuja joukkovelkakirjalainoja koskevia sääntöjä ja määräyksiä, arvopaperimarkkinalakia sekä Finanssivalvonnan määräyksiä, jotka ovat nähtävissä julkisesti internet-osoitteessa www.finanssivalvonta.fi.

Yhtiökokous on Tornator Oyj:n ylin päättävä elin, joka päättää sille osakeyhtiölaissa säädetyistä asioista. Yhtiökokous pidetään vuosittain viimeistään toukuussa yhtiön hallituksen määräämänä päivänä. Yhtiöjärjestyksen mukaisesti osakkeenomistaja voi äänestää yhtiökokouksessa enintään kahdellakymmenellä (20) prosentilla yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, mukaan lukien osakkeenomistajan kanssa samaan konserniin kuuluvien kaikkien yritysten ja niiden eläkesäätiöiden ja -kassojen äänivalta.

Tornator Oyj:n hallitukseen kuuluu 4–7 varsinaista jäsentä, jotka yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan. Yhtiökokous valitsee myös jokaiselle jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Hallitus valvoo Tornatorin toimintaa ja johtamista sekä

päyttää merkittävistä yhtiön strategiaa, investointeja, organisaatiota ja rahoitusta koskevista asioista. Hallitus kokoontuu vähintään neljästi vuodessa. Vuonna 2018 hallitus kokoontui kymmenen kertaa.

Valiokunnat

Tornatorissa toimii kaksi valiokuntaa. Oversight Committeeen tehtävänä on valvoa yhtiön ja osakkaiden välisiä merkittäviä sopimuksia. Valiokunta toimii Tornatorin hallituksen alaisena. Hallitus valitsee valiokuntaan keskuudestaan kolme jäsentä vuodeksi kerrallaan. Valiokunta kokoontuu ja raportoi hallitukselle vähintään kahdesti vuodessa. Lisäksi Tornatorin hallituksen alaisena toimii palkitsemisvaliokunta, johon hallitus valitsee keskuudestaan kolme jäsentä vuodeksi kerrallaan ja joka kokoontuu ja raportoi hallitukselle tarvittaessa. Hallitus on päättänyt, että se ei muodosta erillistä tarkastusvaliokuntaa, vaan hoitaa tämän tehtävän osana normaalia hallitustyöskentelyä.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Tornatorin hallitus nimittää toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön taloudellisesta tuloksesta sekä liiketoimintojen ja hallinnon järjestämisestä lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu antaa hallitukselle tietoa muun muassa yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja liiketoimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Toimitusjohtaja vastaa merkittävimpien asiakkaiden hoidosta.

Toimitusjohtajan tukena toimii johtoryhmä. Johtoryhmään kuului vuonna 2018 viisi jäsentä. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana. Johtoryhmän tehtävänä on hallituksen määrittelemän strategian toteuttaminen käytännössä. Johtoryhmä kokoontuu noin kuukauden välein sekä aina tarvittaessa. Vuonna 2018 johtoryhmä kokoontui kymmenen kertaa. Johtoryhmän lisäksi yhtiössä toimii operatiivinen päällikötaso, jonka muodostavat eri toimintojen asiantuntijat ja jonka tehtävänä on auttaa johtoryhmää

strategian jalkauttamisessa. Operatiivisia päälliköitä kutsutaan johtoryhmän kokouksiin tarvittaessa.

Operatiivinen toiminta

Yhtiön operatiivinen toiminta on järjestetty prosessiorganisaatioksi. Ydinprosessit ovat: suunnittelu, puukauppa, kiinteistöt, metsänhoito ja ympäristö. Näiden tukena ovat lisäksi perinteiset sisäiset palveluprosessit kuten henkilöstöhallinto, ICT, talous, viestintä jne. Prosesseissa toteutetaan yhtiön johdon kanssa yhdessä asetettuja strategisten päämäärien mukaisia tehtäviä. Ulkomailla paikallispäälliköt (Country Managers) vastaavat operatiivisen toiminnan järjestämisestä ja raportoinnista emoyhtiöön. Ulkomaan yhtiöt saavat myös apua emoyhtiön tukitoiminnoista.

Lähipiiriliiketoimet

Tornatorin ja Stora Enso Oyj:n välillä on merkittävä, volyyymiin perustuva pitkäaikainen puukauppasopimus. Tämän sopimuksen markkinaehtoisuutta valvoo Tornatorin hallituksen alainen Oversight Committee (ks. Valiokunnat). Kyseisessä hallintoelimessä ei ole edustusta Stora Ensosta.

Palkat ja palkkiot

Yhtiökokous päättää hallituksen palkkioista. Hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan vuosipalkkio. Hallitus päättää toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkkioista. Toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille maksetaan kiinteä kuukausipalkka sekä henkilökohtaiseen suoritukseen perustuva kannustinpalkkio. Johtoryhmä kuuluu lisäksi pitkän aikavälin rahapohjaisen kannustinjärjestelmän piiriin.

Tilintarkastajat

Yhtiökokous valitsee käytettävän tilintarkastusyhteisön vuodeksi kerrallaan. Tornatorin tilintarkastajana toimii Deloitte Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jukka Vattulainen, joka on toiminut tehtävässä vuodesta 2011 lähtien.

Emoyhtiön tilintarkastajat vastaavat koko konsernin tilintarkastuksen suunnittelusta, koordinoinnista ja ohjauksesta. Tilintarkastussuunnitelma laaditaan vuosittain yhteis-

Tornator Oyj:n osakkeenomistajat

	Kpl osakkeita	% osakkeista
Stora Enso Oyj	2 050 000	41,00
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 156 500	23,13
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	766 250	15,32
OP-Henkivakuutus Oy	260 500	5,21
OP-Metsänomistaja -erikoissijoitusrahasto	250 000	5,00
OP-Eläkesäätiö	208 000	4,16
Veritas Eläkevakuutus	125 000	2,50
Finnairin Eläkesäätiö	108 750	2,17
Riffu Oy	37 500	0,75
Danilostock Oy	37 500	0,75
Yhteensä	5 000 000	100

Tornator Timberland -konserni

10 osakkeenomistajaa	
Tornator Oyj Suomi 616 000 ha	
SC Tornator SRL Romania 12 000 ha	Tornator Eesti OÜ Viro 65 500 ha

työssä konsernijohdon kanssa. Tilintarkastajat raportoivat emoyhtiön hallitukselle vähintään kahdesti vuodessa.

Riskienhallinta

Tornatorin riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yhtiön pitkän aikavälin kannattava toiminta ja luoda mahdollisuuksia hallittuun riskinottoon valitulla strategialla. Lähtökohtana on yhtiön kaikkien merkittävien riskien systemaattinen kartoitus ja analysointi, jotta yhtiö voi valita optimaaliset keinot riskien hallitsemiseksi. Hallitus määrittelee yrityksen riskienhallinnan linjaukset ja vastaa riskienhallinnan tulosten ja toimenpiteiden seurannasta sekä riskienhallintaprosessien toimivuuden arvioinnista vuosittain. Johtoryhmä vastaa riskienhallinnan strategian toteutuksesta ja riskien toteutumisen seurannasta sekä tarvittavista riskienhallintatoimenpiteistä.

Tornatorin riskit on jaettu kolmeen pääluokkaan: strategiset riskit, operatiiv-

viset riskit ja rahoitusriskit. Seuraavassa on kuvattu esimerkkejä kustakin pääluokasta.

Strategiset riskit

Puun kysynnän vaihtelu on luonnollisesti riski metsäyhtiölle. Kysyntäriski on pienentynyt puun käytön lisääntyessä ja monipuolistuessa, eikä kaikkia uusia innovaatioita vielä edes tiedetä. Yhtiö on varmistanut puun hyvää kysyntää myös sertifoimalla kaikki metsänsä. Metsäteollisuuden uusien investointien myötä puun kysyntä on kasvanut kaikissa yhtiön toimintamaissa.

Puun hinnan vaihtelu on yksi merkittävä riskitekijä Tornatorin tuloksen kannalta. Puun hinnan laskiessa Tornatorilla on tarvittaessa mahdollisuus hetkellisesti lisätä joko hakkuuoikeuksien myyntimäärää ja/ tai tonttien sekä metsäpalstojen myyntiä. Tavoitteena on kuitenkin noudattaa kestävää hakkuusuunnitetta ja näin pyrkiä optimoimaan vuotuisia kassavirtoja pitkällä aikavälillä.

Puuraaka-aineen määrän ja laadun riskiä hallitaan pitkän aikavälin metsävarojen käytön suunnittelulla ja hakuiden suuntaamisella metsien rakenteen ja ikäluokkajakauman mukaisesti. Suunnittelun tueksi Tornator hankkii säännöllisin väliajoin puolueettoman tutkimuksen yhtiön metsien rakenteesta ja laatii siihen perustuvan pitkän aikavälin hakkuusuunnitteen (>30 vuotta). Luonnonvarakeskuksen tuorein metsien inventointi ja sen pohjalta laadittu hakkuulaskelma ovat vuodelta 2016.

Nykyisten sertifiointikriteerien muutokset voivat vaikuttaa metsien käyttömahdollisuuksia heikentävästi ja aiheuttaa Tornatorille tulonmenetyksiä, ellei menetyksien täysimääräisestä korvaamisesta ole sovittu. Suomen FSC:n kansallisten kriteerien määrittelytyö on käynnissä. Tornator osallistuu tiiviisti tähän prosessiin.

Metsien ostoon liittyy riskejä, ja investoinnin onnistumisen pystyykin toteamaan usein vasta pitkän ajan kuluttua. Ostokohteen puuvarojen ja rakenteen määrittelyssä hyödynnetään pitkälle vietyä teknologiaa, mutta edelleen joudutaan tekemään myös arvionvaraisia päätöksiä. Kohteiden hinnoitteluun on määritelty selkeät kriteerit, mutta hinnoittelu ja sen taustalla tehdyt arviot voivat vaikuttaa ostojen onnistumiseen tuottonäkökulmasta.

Tornator seuraa vallitsevaa taloussuhdannetta suunnitellessaan tonttimyyntiä. Suhdanteen heikentyminen saattaa vähentää lomarakennuspaikkojen kysyntää ja aiheuttaa väliaikaista tuottojen laskua. Näin on jo tapahtunutkin, ja maanjalostusinvestoinnit on siksi sopeutettu tonttimyynnin volyymin mukaan.

Tuulivoiman hankekehitykseen käytettävien investointien riskiä hallitaan tekeillä riittävän tarkat esiselvitykset ennen hankkeiden käynnistämistä, valitsemalla kumppaneiksi merkittäviä alan toimijoita, hajauttamalla hankkeet alueellisesti eri puolille Suomea sekä viemällä hanke-suunnittelu läpi huolellisesti. Tornator ei osallistu tuulivoiman rakentamiseen eikä

tuotannon omistamiseen, vaan myy osuutensa hankkeista ennen rakentamista ja jää maapohjan osalta vuokranantajaksi.

Metsävarojen hyödyntämisessä ympäristöön kohdistuvia riskejä Tornator hallitsee ympäristölainsäädäntöä ja sertifiointikriteerejä noudattamalla. Riskit otetaan huomioon henkilöstön kouluttamisessa ja perehdyttämisessä sekä minimoidaan toiminnan hyvällä suunnittelulla ja toteuttamisen korkealla tasolla.

Riskinä voidaan pitää myös merkittäviä uusia lakisäädöksiä tai muita toimintaa rajoittavia tekijöitä. Esimerkki tällaisesta on EU-tasolla käyty keskustelu metsätaloutta rajoittavasta sääntelystä. Riskien hallinnassa merkittävässä roolissa on yhteistyö viranomaisten ja erilaisten järjestöjen kanssa sekä aktiivinen osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tornator noudattaa avointa viestintää, jossa korostuvat toiminnan vastuullisuus ja muut yhtiön arvot.

Ammattitaitoisen henkilöstön saaminen ja sitouttaminen on riski myös metsätaloudessa. Tornator on varautunut metsureiden eläköitymiseen sopimalla uusia yrittäjänsopimuksia ja lisäämällä koneellista työtä. Toimihenkilöiden osalta tehdään yhteistyötä alan koulutuslaitosten kanssa ja ennakoivaa rekrytointia. Riskiä hallitaan myös aktiivisella henkilöstöhallinnolla ja henkilöstön kehittämisellä.

Tornatorin tavoitteena on jatkaa toiminnan laajentamista myös Suomen rajojen ulkopuolella maissa, joissa kasvumahdollisuudet todetaan kannattaviksi. Maantieteellinen laajentuminen on sekä keino hallita riskejä että riski. Laajenemisen riskejä hallitaan valitsemalla asiantuntevia kumppaneita ja luotettavia asiakkaita sekä tasapainottamalla pitkä- ja lyhytaikaisia puunmyyntisopimuksia. Tornator sitoo taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun kiinteäksi osaksi liiketoimintaansa, jota ohjaavat kaikille toimintamaille yhteiset vastuullisen liiketoiminnan periaatteet (Code of Conduct).

Operatiiviset riskit

Yhtiöllä on hallituksen ja toimivan johdon hyväksymät operatiiviset prosessit, joilla hallitaan sisäisiä liiketoimintariskejä.

Ilmastomuutoksen lisäämät luonnon tuhot muodostavat entistä suuremman riskin metsäomaisuudelle. Tornatorin osalta omistuksen koko, maantieteellinen laajuus, metsien hyvä terveys ja kasvukunto sekä metsätuholain edellyttämät toimet toimivat luontaisena riskienhallintakeinona. Lisäksi yhtiöllä on Suomessa metsävakuutus, joka on mitoitettu kattamaan erittäin suuren katastrofin tuhoja. Ulkomailla Tornator ei ole katsonut kannattavaksi vakuuttaa omistamiaan metsiä, sillä kohdemaissa ei ole tällä hetkellä toimivia metsävakuutusmarkkinoita. Riskinä voidaan pitää myös kyberhyökkäyksen uhkaa eli yhtiön tietojärjestelmiin kohdistuvia riskejä. Tähän on varauduttu hyödyntämällä kehittyntä suojausteknologiaa ja huolehtimalla käyttäjien ohjeistuksesta ja koulutuksesta.

Rahoitusriskit

Merkittävä lainapääoman osuus yhtiön taseessa muodostaa riskin, jonka hallintaan Tornator on erityisesti panostanut. Hyvät ja toimivat kanavat pääomamarkkinoille mahdollistavat lainojen onnistuneen uudelleenrahoituksen. Yhtiö on hajauttanut varainhankintaan liittyviä riskejä laskemalla liikkeeseen seitsemän vuoden joukkovelkakirjalainan viiden vuoden pankkilainan lisäksi. Markkinakoron muutoksiin yhtiö on varautunut johdannaissopimuksilla. Korkosuojaus pienentää lainojen korkoriskiä ja samalla vähentää metsän käyvän arvon laskennassa käytetyn diskonttokoron vaihtelua, ja näin yhtiön arvon kehitys on ennustettavampaa. Likviditeetin hallinta perustuu ennakkomaksumiin ja ajantasaiseen kassasuunnitteluun. Yhtiöllä on myös yritystodistusohjelma, jolla optimoidaan rahavarojen tarvetta. Käteisvarat on sijoitettu pankkitalletuksiin sekä lyhyen aikavälin likvideihin ja korkean luottoluokituksen korkorahastoihin.

Asiakasriskiä Tornator hallitsee myyntisopimuksiin perustuvilla ennakkomaksuilla.

Mikko Koivusalo

s. 1961, kauppatieteiden maisteri
Puheenjohtaja 2016–
Varapuheenjohtaja 2010–2015
Jäsen 2006–2010
Varma, sijoitusjohtaja, listaamattomat sijoitukset 1997–

Tausta:

Postipankki Oy (Danske Bank), yritystutkija, salkunhoitaja 1991–1997
Salmi, Virkkunen & Helenius Oy (PWC), tilintarkastaja, 1988–1991

Mikko Mursula

s. 1966, kauppatieteiden maisteri
Varapuheenjohtaja 2017–
Ilmarinen, varatoimitusjohtaja, sijoitukset 2018–

Tausta:

Ilmarinen, sijoitusjohtaja 2015–2018
FIM Oyj, toimitusjohtaja 2013–2015
S-Pankki, johtaja, varainhoito ja välitysliiketoiminta 2013–2015
FIM Varainhoito, toimitusjohtaja 2010–2015
Ilmarinen, esimies- ja sijoitustoiminnan tehtäviä 2000–2010

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Kojamo Oyj, hallituksen jäsen
Jane ja Aatos Erkon Säätiö, hallituksen jäsen

Erkki Rynänen

s. 1971, kauppatieteiden maisteri
Jäsen 2010–
OP Ryhmän vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitukset, johtaja 2014–
OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö, toimitusjohtaja 2010–

Tausta:

OP Ryhmä, sijoitustoiminnan ja salkunhoidon tehtäviä 1999–

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Amplus Holding Oy, hallituksen jäsen
Probus Holding Oy, hallituksen jäsen
OP Kiinteistösijoitus Oy, hallituksen jäsen
Access Capital Partners SA, hallituksen jäsen
Suomen Metsäsijoitus Oy, hallituksen jäsen
Eläkesäätiöyhdistys, hallituksen jäsen

Jari Suominen

s. 1969, kauppatieteiden maisteri
Jäsen 2015–
Stora Enso Oyj, johtaja, Wood Products -divisioona 2014–

Tausta:

Enso Oy / Stora Enso Oyj, useita johtotehtäviä 1995–

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Varma, hallintoneuvoston jäsen
Puutuoteteollisuus ry, hallituksen puheenjohtaja
CEI-Bois, hallituksen jäsen

Varajäsenet:

Markus Aho, Varma
Antti Palkén, OP (–6/2018)
Jari Suvanto, Stora Enso
Ilja Ripatti, Ilmarinen

Sixten Sunabacka

s. 1960, MMM, metsänhoitaja, EMBA
Toimitusjohtaja 2016–

Tausta:

Työ- ja elinkeinoministeriö, strateginen johtaja 2010–2015
UPM-Kymmene Oyj, metsäpäällikkö ja metsäjohtaja 2005–2010
Useita johtotehtäviä eri metsäalan yrityksissä 1985–2005

Antero Luhtio

s. 1957, diplomi-insinööri
Maankäyttöjohtaja 2014–

Tausta:

Maankäyttöpäällikkö, Tornator Oyj 2011–2014
Metsähallitus, johtaja, Laatumaa-tulosalue 1998–2011
Metsähallitus, maankäyttöpäällikkö 1995–1998
Metsähallitus, maanmittausinsinööri 1990–1995
Maanmittauslaitos, apulaispiiri-insinööri 1988–1990
Maanmittauslaitos, maanmittausinsinööri 1983–1988

Ari Karhapää

s. 1967, metsätalousinsinööri
Liiketoimintajohtaja 2012–
Varatoimitusjohtaja 2014–

Tausta:

Metsänomistajien liitto P-K, johtaja 2009–2011
Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala, johtaja 2009–2011
Karjalan Metsätilat Oy LKV, toimitusjohtaja 2004–2009
Metsänhoitoyhdistys Raja-Karjala, johtaja 2004–2008
Metsänhoitoyhdistys Ylä-Karjala, johtaja 2002–2004

Outi Nevalainen

s. 1968, kauppatieteiden maisteri
Henkilöstöjohtaja 2017–

Tausta:

Microsoft Oy, henkilöstöjohtaja 2015–2017
Microsoft Mobile Oy, henkilöstöjohtaja 2014–2015
Nokia Oyj, useita eri henkilöstöjohtajan tehtäviä 1998–2014
United Parcel Service Finland Oy, henkilöstöpäällikkö 1994–1998

Henrik Nieminen

s. 1970, kauppatieteiden maisteri, EMBA
Talous- ja rahoitusjohtaja 2002–
Varatoimitusjohtaja 2007–

Tausta:

Stora Enso Ab, projektijohtaja 2001–2002
Stora Enso Financial Services SA, rahoitusjohtaja 2000–2001
Enso Oy, rahoituspäällikkö 1998–2000
Enso Oy, laskenta-analyytikko 1997–1998

Yhteenveto konsernitiinipäätöksestä

Tornator Timberland -konserni raportoi tilinpäätöslukunsa kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IFRS) mukaisesti. Tunnusluvut on laskettu ilman biologisten hyödykkeiden (metsän) ja korkojohdannaisten käyvän arvon muutosten vaikutusta tulokseen. Sama koskee vertailuvuoden lukuja.

Liikevaihto ja tulos

Konsernin liikevaihto oli 112,8 miljoonaa euroa (101,6), nousua 11,0 %. Liikevaihdon kasvua selittävät lisääntyneet hakkuumäärät ja puun markkinahintojen nousu. Lumituhot vaikuttivat puun keskihintaa alentavasti. Pääosa liikevaihdosta muodostui puunmyyntituloista, 107,1 miljoonaa euroa, 94,9 % (94,8 milj. euroa, 93,3 %). Liikevaihto sisältää maa-alueiden ja tonttien myyntituloja 3,5 miljoonaa euroa (5,6) ja metsäpalvelumyyntiä 2,2 miljoonaa euroa (1,2). Liiketoiminnan muut tuotot 6,6 milj. euroa (4,9) sisältävät muun muassa maa-alueiden käyttöoikeusmaksuja ja vuokria, suojelueluekorvauksia sekä maa-ainesmyyntiä.

Liikevoittoa käyvin arvoin kertyi 116,5 miljoonaa euroa (92,4) ja tilikauden voitto oli 78,9 miljoonaa euroa (77,9). Vertailuvuonna biologisten hyödykkeiden käypä arvo kohosi kaikissa toimintamaissa, mikä osaltaan selittää liikevoiton muutosta. Tilinpäätöksessä biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos nosti liikevoittoa +32,6 miljoonaa euroa (+20,0), ja rahoitusinstrumenttien negatiivinen käyvän arvon muutos pienensi tulosta -1,6 miljoonaa euroa (+26,3) ennen laskennallisia veroja. Operatiivinen liikevaihto, -voitto ja nettotulos kasvoivat konsernin kaikissa toimintamaissa: Suomessa, Virossa ja Romaniassa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta

Tornator investoi merkittävästi uuden metsämaan hankintaan. Suomessa yhtiö osti noin 16 000 hehtaaria ja Virossa lähes 4 000 hehtaaria metsää. Romaniassa Tornator jatkoi metsäomistuksensa vastuullista hoitamista, ja kestävän

liiketoiminnan kehittäminen yhdistettynä puun hyvään kysyntään paransi yhtiön kannattavuutta edellisvuodesta. Suomen ja Viron metsät ovat kaksoissertifioituja (PEFC, FSC), ja Romaniassa yhtiön metsillä on FSC-sertifikaatti.

Ydinliiketoiminnassa, eli puun myynnissä ja luovutuksessa, Tornator teki uuden ennätysten kaikissa kolmessa toimintamaassa vuonna 2018. Puun hyvä kysyntä näkyi luovutuksen keskihinnan nousuna. Puun luovutus pääasiakkaalle Suomessa oli noin 79,5 miljoonaa euroa (63,5) eli noin 74,2 % (67,0 %) konsernin puun luovutuksen liikevaihdosta. Puunmyynti pääasiakkaalle perustuu pitkäaikaiseen, markkinaehtoiseen raamisopimukseen. Tornatorilla on myös muita pitkäaikaisia puunmyyntisopimuksia Suomessa ja Virossa.

Suomessa Tornatorin metsiin kohdistui alkuvuodesta merkittäviä lumituhoja, joiden vaikutukset näkyvät tilinpäätöksessä. Puun luovutuksen liikevaihto sisältää 2,5 miljoonaa euroa vakuutuskorvausta eli tuhot ylittivät metsävakuutuksen omavastuurajan (5 milj. euroa).

Kilpailukyvyyn kehittämistä jatkettiin tuottavuusohjelman puitteissa. Nelivuotisen ohjelman tavoitteena oli tuottavuuden parantaminen viidellä miljoonalla eurolla vuoden 2018 loppuun mennessä. Kustannussäästöt toteutuivat, mutta kaikkia lisätuottotavoitteita ei saavutettu. Ohjelman positiivinen vaikutus oli kuitenkin yli 4 miljoonaa euroa.

Tornatorin metsäomaisuuden (puuston) käyvän arvon päivityksestä kirjattiin positiivisia vaikutuksia kaikissa toimintamaissa. Kestävien hakkuumahdollisuuksien lisääntyminen yhdessä muiden arvostuskijöiden kanssa nosti metsien käypää arvoa taseessa 80 miljoonalla eurolla. Useista arvostuskijöistä muodostuva vuotuinen käyvän arvon päivitys paransi liikevoittoa 32,6 miljoonalla eurolla. Tilikaudella tehtyjen puun luovutusten johdosta luvut eivät ole suoraan johdettavissa tuloslaskelmaan/taseeseen. Suomessa käyvän

arvon laski ulkopuolinen arvioija, Indufor Oy, tulevaisuuden kassavirtojen pohjalta eli kestävän metsänhoidon perusteella ja kasvupotentiaali huomioon ottaen. Uusien metsien hankkiminen ja panostukset metsien kasvun lisäämiseen mahdollistivat kestävän hakkuus suunnitteen nostamisen.

Konsernin koko metsäomaisuuden uusi arvo tilinpäätöksessä oli noin 1 539 miljoonaa euroa (1 454) sisältäen puuston ja maapohjan. Luvuissa on mukana hakkuiden sekä metsähankintojen ja metsämaan myyntien vaikutus. Tornator omistaa yhteensä noin 693 000 hehtaaria metsää Suomessa, Virossa ja Romaniassa.

Taseen toisella puolella yhtiön pitkäaikaisen korkosuojausten käyvät arvot heikkenivät pitkien markkinakorkojen laskun johdosta. Korkoinstrumenttien käyvän arvon muutoksesta syntyi tuloslaskelman rahoituseriin -1,6 miljoonan euron negatiivinen kirjaus (+26,3). Edellä mainituilla käyvän arvon muutoksilla ei ollut kassavirtavaikutuksia.

Tornator hyödynsi metsäinvestoinneissa kilpailukykyistä pankkilainarahoitusta. Pankki- ja yritystodistusrahoituksen, yhteensä noin 300 miljoonaa euroa, lisäksi Tornatorilla on 250 miljoonan euron vakuudellinen, Helsingin pörssiin listattu joukkovelkakirjalaina ja 65 miljoonan euron vakuudeton debenttuurilaina. Joukkovelkakirjalaina erääntyy joulukuussa 2019, joten se näkyy tilinpäätöksessä lyhytaikaisissa lainoissa. Lainan takaisinmaksulle järjestetään sitova varmistus riittävän ajoissa ennen eräpäivää.

Tornatorin omavaraisuusaste oli 44 % (43 %) ja likviditeetti säilyi vahvana läpi vuoden. Yhtiötä velvoittavat lainakovenantit täyttyivät turvallisilla marginaaleilla.

Tornator Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 7.3.2018 päätettiin jakaa osinkoa hallituksen esityksen mukaisesti 28,5 miljoonaa euroa.

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

milj. euroa	2014	2015	2016	2017	2018
Liikevaihto	90,7	113,6	97,0	101,6	112,8
Liiketoiminnan muut tuotot	4,3	3,6	3,1	4,9	6,6
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-1,2	-13,8	-3,4	-2,9	-1,0
Materiaalit ja palvelut	-12,9	-11,6	-12,4	-14,4	-17,0
Henkilöstökulut	-9,4	-8,6	-8,4	-8,3	-8,4
Poistot ja arvonalentumiset	-2,6	-2,8	-3,1	-3,3	-3,1
Liiketoiminnan muut kulut	-6,3	-5,2	-5,1	-5,1	-6,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,0	-0,6	-0,4	-0,1	0,0
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	2,4	-18,1	202,6	20,0	32,6
Liikevoitto	65,0	56,4	269,8	92,4	116,5
Rahoitustuotot	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2
Rahoituskulut	-26,1	-20,7	-20,7	-21,9	-22,7
Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutos	-71,4	12,4	-32,5	26,3	-1,6
Rahoituserät (netto)	-97,5	-8,2	-53,1	4,6	-24,2
Voitto ennen veroja	-32,4	48,2	216,7	96,9	92,3
Tuloverot	-7,0	-9,9	-9,3	7,1	-3,1
Laskennallisten verojen muutos	12,4	0,8	-34,5	-26,2	-10,4
Tilikauden voitto	-27,0	39,1	172,9	77,9	78,9

Konsernin tase, IFRS

milj. euroa	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet	3,7	3,3	2,6	2,4	1,9
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	82,9	85,9	86,9	98,5	103,7
Biologiset hyödykkeet	1 047,4	1 045,4	1 256,9	1 371,2	1 451,0
Johdannaiset	8,9	8,9	8,9	6,2	0,0
Muut sijoitukset	0,0	0,2	0,2	0,1	0,1
	1 142,9	1 143,7	1 355,5	1 478,4	1 556,7
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	4,1	3,3	2,3	0,6	0,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5,4	4,9	5,6	15,3	15,5
Johdannaiset					3,3
Muut rahoitusvarat	9,6	8,1	7,6	1,9	1,0
Rahavarat	28,9	20,9	10,2	13,9	14,0
	47,9	37,1	25,6	31,7	34,3
Varat yhteensä	1 190,8	1 180,8	1 381,1	1 510,1	1 591,0
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Muu oma pääoma	381,0	403,3	551,1	602,1	652,5
Oma pääoma yhteensä	431,0	453,3	601,1	652,1	702,5
Pitkäaikaiset velat					
Laskennalliset verovelat	96,0	96,4	132,1	150,8	161,2
Rahoitusvelat	472,0	466,8	462,7	494,4	258,1
Johdannaiset	107,6	86,2	116,4	91,4	93,0
Eläkevastuuvelka	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
	676,0	649,6	711,6	736,9	512,6
Lyhytaikaiset velat					
Rahoitusvelat	61,5	51,5	51,5	104,4	352,9
Johdannaiset	0,1	4,0	0,0	0,0	1,1
Ostovelat ja muut velat	22,1	22,3	16,9	16,6	22,0
	83,8	77,8	68,3	121,1	376,0
Velat yhteensä	759,8	727,4	779,9	858,0	888,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 190,8	1 180,8	1 381,1	1 510,1	1 591,0

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muuntoero	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	50 000,0	29 995,2	-7 486,4	-316,7	528 954,5	601 146,5
Laaja tulos						
Tilikauden tulos					77 875,8	77 875,8
Muut laajan tuloksen erät (verojen jälkeen)						
Etuuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä johtuvat erät				23,2		23,2
Muuntoero			-1 060,8			-1 060,8
Sijoitukset noteeraamattomiin arvopapereihin				-3,3		-3,3
Rahavirtojen suojaukset				140,0		140,0
Kauden laaja tulos	0,0	0,0	-1 060,8	159,9	77 875,8	76 974,9
Liiketoimet omistajien kanssa						
Osingonjako					-26 000,0	-26 000,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä					-26 000,0	-26 000,0
Oma pääoma 31.12.2017	50 000,0	29 995,2	-8 547,2	-156,8	580 830,3	652 121,4
Oma pääoma 1.1.2018	50 000,0	29 995,2	-8 547,2	-156,8	580 830,3	652 121,4
Laaja tulos						
Tilikauden tulos					78 881,1	78 881,1
Siirrot erien välillä				156,2	-156,2	0,0
Muut laajan tuloksen erät (verojen jälkeen)						
Etuuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					20,8	20,8
Muuntoero			-49,3			-49,3
Sijoitukset noteeraamattomiin arvopapereihin				0,6		0,6
Kauden laaja tulos	0,0	0,0	-49,3	156,8	78 745,7	78 853,2
Liiketoimet omistajien kanssa						
Osingonjako					-28 500,0	-28 500,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä					-28 500,0	-28 500,0
Oma pääoma 31.12.2018	50 000,0	29 995,2	-8 596,5	0,0	631 075,9	702 474,6

Konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	2014	2015	2016	2017	2018
Liiketoiminnan rahavirta					
Myyntistä saadut maksut	76,9	81,1	82,8	95,4	102,7
Aineellisten hyödykkeiden luovutustuotot	11,1	30,8	8,3	5,6	3,5
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	4,2	3,5	3,4	3,6	6,8
Maksut liiketoiminnan kuluista	-27,2	-25,6	-25,4	-27,2	-30,6
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	65,0	89,8	69,2	77,4	82,3
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-25,3	-20,8	-20,1	-21,4	-21,9
Saadut korot liiketoiminnasta	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2
Välittömät verot	-6,9	-6,8	-10,5	-10,1	7,5
Liiketoiminnan rahavirta	32,8	62,3	38,7	46,0	68,1
Investointien rahavirta					
Investoinnit biologisiin hyödykkeisiin	-25,1	-28,3	-11,2	-96,2	-47,9
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin, metsämaapohja	-3,1	-3,5	-1,4	-11,9	-5,9
Investoinnit muihin aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-3,3	-3,4	-2,3	-2,6	-2,1
Aineettomien hyödykkeiden luovutustulot				0,3	
Investoinnit osakkuusyhtiöihin ja muihin sijoituksiin		-0,8	-0,4	-0,1	
Tytäryhtiöhankinnasta aiheutunut nettorahavirta				0,2	
Investoinnit rahasto-osuuksiin	-2,2				
Luovutustulot rahasto-osuuksien myynnistä		1,6	0,5	5,6	0,9
Investointien rahavirta	-33,7	-34,5	-14,8	-104,7	-55,0
Rahoituksen rahavirta					
Pitkäaikaisten lainojen nostot	150,0	0,0	0,0	40,0	25,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-145,6	-4,7	-4,6	-4,6	-4,6
Lyhytaikaisten lainojen nostot	17,0	57,0	0,0	53,0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	0,0	-67,1	0,0	0,0	-5,0
Maksetut osingot	-22,0	-21,0	-30,0	-26,0	-28,5
Rahoituksen rahavirta	-0,6	-35,8	-34,6	62,4	-13,1
Rahavarojen muutos	-1,4	-8,0	-10,7	3,8	0,1
Rahavarat tilikauden alussa	30,3	28,9	20,9	10,2	13,9
Rahavarat tilikauden lopussa	28,9	20,9	10,2	13,9	14,0

Talouden yhteenveto

Tornator Timberland -konserni raportoi kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IFRS) mukaisesti.

	2014	2015	2016	2017	2018
Liikevaihto, milj. euroa	90,7	113,6	97,0	101,6	112,8
Liikevoitto, milj. euroa	65,0	56,4	269,8	92,4	116,5
Liikevoitto ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta, milj. euroa	62,6	74,5	67,2	72,4	83,9
Liikevoitto ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta, % liikevaihdosta	69,0	65,6	69,3	71,2	74,4
Tilikauden tulos, milj. euroa	-27,0	39,1	172,9	77,9	78,9
Tilikauden tulos ilman käyvän arvon muutoksia, milj. euroa	29,6	44,0	37,3	40,9	49,7
Tilikauden tulos ilman käyvän arvon muutoksia, % liikevaihdosta	32,7	38,8	38,5	40,3	44,0
Oma pääoma, milj. euroa	431,0	453,3	601,1	652,1	702,5
Korolliset nettovelat, milj. euroa	495,0	489,3	496,5	583,0	596,0
Taseen loppusumma, milj. euroa	1 190,8	1 180,8	1 381,1	1 510,1	1 591,0
Sijoitetun pääoman tuotto ilman biol. hyöd. käyvän arvon muutosta, %	6,5 %	7,7 %	6,5 %	6,1 %	6,6 %
Oman pääoman tuotto ilman käyvän arvon muutoksia, %	6,5 %	10,0 %	7,1 %	6,5 %	7,3 %
Omavaraisuusaste, %	37,2 %	38,6 %	43,7 %	43,3 %	44,4 %
Maksetut osingot, €/osake	4,4	4,2	6,0	5,2	5,7
Osinkotuotto, %	4,8 %	4,7 %	5,7 %	4,1 %	4,2 %
Henkilöstö keskimäärin, henkeä	217	213	200	189	182
Henkilöstökulut, % liikevaihdosta	10,4 %	7,6 %	8,7 %	8,1 %	7,5 %
Investoinnit metsäomaisuus, milj. euroa	28,2	31,8	12,6	108,1	53,8
Investoinnit muut, milj. euroa	3,3	4,3	2,7	2,6	2,1
Hakkuumäärä, milj. kuutiometriä	2,8	2,7	3,0	3,0	3,2
Metsäomaisuuden käypä arvo, milj. euroa	1 115,4	1 115,4	1 328,0	1 454,0	1 539,5
Maaomaisuuden bruttomyyntitulot, milj. euroa	10,8	30,8	8,3	5,6	5,6

Rahoituksen tunnusluvut

	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	Maks./Min.
Omavaraisuusaste, %	39 %	44 %	43,3 %	44,4 %	
Keskikorko, %	3,9 %	3,9 %	3,8 %	3,6 %	
Suojausaste, %	80 %	80 %	68 %	67 %	
Keskimääräinen laina-aika, vuotta	3,6	2,7	2,0	1,2 %	
Keskimääräinen korkosidonnaisuusaika, vuotta	2,1	1,6	1,0	0,6	
Velkaantumisaste, %	81,9 %	64,7 %	72,2 %	69,2 %	150 %
Vapaa kassavirta / lainanhoitomenot	3,2	2,3	2,5	3,4	1,1
Luototusaste (LTV), %	49,1 %	39,4 %	43,6 %	43,9 %	70 %

Pitkän ajan tavoite omavaraisuusasteelle on 35 %.

Lainakovenantit on sidottu velkaantumisasteeseen (maks. 150 %), vapaaseen kassavirtaan (min 1,1 x) ja luototusasteeseen (maks. 70 %).

Rahoitus, nimellisarvot

milj. euroa	2014	2015	2016	2017	2018
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat	250,0	250,0	250,0	250,0	0,0
Pitkäaikaiset pankkilainat	145,5	141,0	136,5	172,0	192,5
Pitkäaikainen debentuurilaina	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat					250,0
Pitkäaikaisten lainojen lyhytaikainen osuus	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Lyhytaikaiset pankkilainat / Yritystodistukset	57,0	47,0	47,0	100,0	95,0
Kaikki lainat	522,0	507,5	503,0	591,5	607,0
Nettorahoituskulut	97,5	8,2	53,1	-4,6	24,2
Nettorahoituskulut ilman käyvän arvon muutoksia	26,0	20,6	20,6	21,7	22,5
Nettorahoituskulut ilman käyvän arvon muutoksia, % liikevaihdosta	28,7 %	18,1 %	21,2 %	21,4 %	20,0 %
Lainarahoituksen kustannus keskimäärin, %	5,2 %	3,9 %	3,9 %	3,8 %	3,6 %

Korkoriskin herkkyys

Korkokäyrän prosenttiyksikön muutoksen vaikutus kohdistuu kokonaisuudessaan yhtiön tulokseen

	31.12.2018
milj. euroa	Tuloslaskelma
Yhden prosenttiyksikön nousu markkinakoroissa	61,6
Yhden prosenttiyksikön lasku markkinakoroissa	-76,5

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Oman pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{Liikevoitto + korkotulot}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat}} \times 100$$

$$\text{Osinkotuotto, \%} = \frac{\text{Maksettu osinko}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Raportointiperiaatteet

Yhtiö raportoi vastuullisuudestaan Global Reporting Initiativen yritysraportointia koskevien GRI-standardien (GRI Standards) peruslaajuuden (Core) mukaisesti. Raportointijakso on kalenterivuosi 1.1.–31.12.2018 ja raportti julkaistaan vuosittain.

Raportin sisällön vertailu GRI-standardeihin löytyy GRI-sisältöindeksistä. Raportti ilmestyy suomeksi ja englanniksi, ja se julkaistaan painettuna ja verkossa. Yritysvastuuraportointia ei ole ulkoisesti varmennettu. Yhtiön edellinen vuosikertomus julkaistiin 7.3.2018.

Vuosikertomuksen yritysraportoinnin tiedot kattavat Tornator-konsernin lukuun ottamatta luonnon monimuotoisuuden indikaattoria 304-4.

Lisätiedot:

Tuija Luukkanen,
yritysvastuupäällikkö,
tuija.luukkanen@tornator.fi

Outi Nevalainen,
henkilöstöjohtaja,
outi.nevalainen@tornator.fi

Tornator Oyj:n pääkonttori sijaitsee
Imatralla, osoitteessa Napinkuja 3.

Olennainen aihe	GRI-standardi	Laskentaraja
Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen	<ul style="list-style-type: none"> Vesi ja jätevedet Luonnon monimuotoisuus Ympäristölakien ja sääntöjen rikkominen 	Tornator-konserni, paitsi luonnon monimuotoisuuden indikaattori 304-4, joka koskee vain Suomea
Taloudellinen vastuu ja kannattavuus	<ul style="list-style-type: none"> Suoran taloudellisen arvon tuottaminen ja jakaminen 	Tornator-konserni
Työtyytyväisyys, -terveys ja -turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> Työterveys ja turvallisuus Työsuhteet Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus Syrjinnän kieltäminen 	Tornator-konserni
Avoin viestintä ja sidosryhmäsuhteet	<ul style="list-style-type: none"> Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet 	Tornator-konserni
Paikalliset taloudelliset vaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> Välilliset taloudelliset vaikutukset 	Tornator-konserni
Urakointi- ja sopimussuhteiden vastuullinen hoitaminen	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetut korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet 	Tornator-konserni
Sertifoidut tuotteet	<ul style="list-style-type: none"> Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet 	Tornator-konserni
Hiilen sidonta ja varastointi	<ul style="list-style-type: none"> Oma indikaattori: Tornatorin hiilijalanjälki 	Tornator-konserni
Henkilöstön ja urakoitsijoiden koulutus	<ul style="list-style-type: none"> Koulutus ja henkilöstön kehittäminen 	Tornator-konserni

GRI-sisältöindeksi

Tunnus	Sijainti	Kommentit	
GRI 102 YLEINEN SISÄLTÖ			
Organisaatio			
102-1	Raportoivan organisaation nimi	Raportin takakansi	
102-2	Toimialat, brändit, tuotteet ja palvelut	Tornator lyhyesti, etusisäkansi; Arvon luominen, s. 14–15	
102-3	Organisaation pääkonttorin sijainti	Raportointiperiaatteet, s. 51	
102-4	Toimintamaat	Tornator lyhyesti, etusisäkansi	
102-5	Organisaation omistusrakenne ja yhtiömuoto	Hallinto, s. 39	
102-6	Markkina-alueet, toimialat	Tornator lyhyesti, etusisäkansi; Toimintaympäristö, s. 8	Pääasiakas Stora Enso ja lisäksi pk-sektorin sahat.
102-7	Raportoivan organisaation koko	Vuosi 2018, s. 2–3; Kannattava kasvu, s. 18; Yhteenveto konsernitilinpäätöksestä, s. 49	Myytyjä rantatontteja 27 kpl
102-8	Tietoa palkansaajista ja muista työntekijöistä	Henkilöstö, s. 35–38	Metsureiden työ on kausiluonteista. Sopimusyrittäjien lukumäärä on 175. Sopimusyrittäjien työntekijöiden työsuhteet ovat toistaiseksi voimassa olevia tai määräaikaisia, työntekijöiden lukumäärä ei ole tiedossa. Tytäryhtiöt ilmoittavat luvut raportointijärjestelmän kautta ja ne kootaan konsernitasolla. Sopimusyrittäjien tiedot kerätään sopimuksen solmimisen yhteydessä.
102-9	Toimitusketju	Yhteiskunta, s. 28	
102-10	Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa	GRI-sisältöindeksi	Ei merkittäviä muutoksia.
102-11	Varovaisuusperiaatteen soveltaminen	Hallinto, s. 40–41	
102-12	Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet	Vastuullisuusvisio ja tavoitteet, s. 25; Olennot vastuullisuusteemat, s. 26; Ympäristö, s. 31	
102-13	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	Sidosryhmät, s. 12–13	
Strategia			
102-14	Toimitusjohtajan katsaus	Toimitusjohtajan katsaus, s. 4	
102-15	Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	Toimintaympäristö, s. 8–11; Arvon luominen, s. 14–15; Olennot vastuullisuusteemat, s. 26; Hallinto, s. 40–41	
Liiketoiminnan eettisyys			
102-16	Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	Strategia, s. 16–17; Erinomainen hallinto, s. 22; Vastuullisuuden johtaminen, s. 27	
102-17	Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	Henkilöstö, s. 35	
Hallinto			
102-18	Hallintorakenne	Vastuullisuuden johtaminen, s. 27; Hallinto, s. 39	
Sidosryhmävuorovaikutus			
102-40	Luettelo organisaation sidosryhmistä	Sidosryhmät, s. 13	
102-41	Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö	Henkilöstö, s. 35	
102-42	Sidosryhmien määrittely- ja valintaperusteet	Sidosryhmät, s. 12	
102-43	Sidosryhmätöiminnan periaatteet	Sidosryhmät, s. 12–13	
102-44	Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	Sidosryhmät, s. 13	
Raportointikäytäntö			
102-45	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt	Tilinpäätös, s. 44	
102-46	Raportin sisällön määrittely	Olennot vastuullisuusteemat, s. 26	
102-47	Olennot aiheet	Vastuullisuusvisio ja tavoitteet, s. 25; Olennot vastuullisuusteemat, s. 26; Raportointiperiaatteet, s. 51	
102-48	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	GRI-sisältöindeksi	Ei muutoksia.
102-49	Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja aiheiden laskentarajoissa	GRI-sisältöindeksi	Ei merkittäviä muutoksia.
102-50	Raportointijakso	Raportointiperiaatteet, s. 51	
102-51	Edellisen raportin päiväys	Raportointiperiaatteet, s. 51	
102-52	Raportin julkaisuaihe	Raportointiperiaatteet, s. 51	
102-53	Yhteystiedot, josta kysyä raporttiin liittyviä lisätietoja	Raportointiperiaatteet, s. 51	
102-54	GRI-standardien mukainen raportoinnin kattavuus	Raportointiperiaatteet, s. 51	
102-55	GRI-sisältöindeksi	GRI-sisältöindeksi	
102-56	Raportoinnin varmennus	Raportointiperiaatteet, s. 51	

Tunnus		Sijainti	Kommentit
GRI 103: JOHTAMISMALLI			
103-1	Olenaisia aiheita koskevat laskentarajat	Raportointiperiaatteet, s. 51; Yhteiskunta 28–29; Ympäristö, s. 31–33; Henkilöstö, s. 35–36	
103-2	Johtamistapa ja sen osa-alueet	Vastuullisuusvisio ja tavoitteet, s. 25; Vastuullisuuden johtaminen, s. 27; Yhteiskunta s. 28–30; Ympäristö, s. 31–34; Henkilöstö, s. 35–37	
103-3	Johtamistavan arviointi	Vastuullisuusvisio ja tavoitteet, s. 25; Olenaiset vastuullisuusteemat, s. 26; Vastuullisuuden johtaminen, s. 27; Yhteiskunta s. 28–30; Ympäristö, s. 31–34; Henkilöstö, s. 35–38	
TALOUDELLISET STANDARDIT			
GRI 201: TALOUDELLISET TULOKSET			
201-1	Suoran taloudellisen arvon tuottaminen ja jakaminen	Yhteiskunta, s. 29	
GRI 203: VÄLILLISET TALOUDELLISET VAIKUTUKSET			
203-2	Keskeiset epäsuorat taloudelliset vaikutukset	Yhteiskunta, s. 28–29	
GRI 205: KORRUPTIONVASTAISUUS			
205-2	Korruptionvastaisiin politiikkoihin ja menettelytapoihin liittyvä kommunikointi ja koulutus	GRI-sisältöindeksi	Raportoitu osittain. Koko henkilöstön kattavia koulutuksia ei järjestetty. Uudet työntekijät perehdytettiin vastuullisen liiketoiminnan periaatteisiin.
205-3	Vahvistetut korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	GRI-sisältöindeksi	Ei korruptiotapauksia.
GRI 206: KILPAILUN RAJOITTAMINEN			
206-1	Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet	GRI-sisältöindeksi	Ei oikeustoimia.
YMPÄRISTÖSTANDARDIT			
GRI 303: VESI JA JÄTEVEDET			
303-1	Vaikutukset yhteisiin vesistöihin	Ympäristö, s. 31	Raportoitu osittain.
GRI 304: LUONNON MONIMUOTOISUUS			
304-2	Toiminnan, tuotteiden ja palveluiden merkittävät vaikutukset	Ympäristö, s. 31	Raportoitu osittain.
304-3	Suojellut ja kunnostetut elinympäristöt		Raportoitu suojelualueiden yhteenlaskettu määrä. Lisätietoa: https://www.tornator.fi/fi/liiketoiminta/vastuullista+metsataloutta/vastuuta+ymparistosta/vastuullista+luonnonsuojelua/ https://www.tornator.fi/fi/liiketoiminta/vastuullista+metsataloutta/fsc-sertifointi/
304-4	Organisaation operaatioiden vaikutus IUCN Red Listin ja kansallisesti suojeltujen lajien elinympäristöihin	GRI-sisältöindeksi	Tornatorin Suomen metsissä on yhtiön paikkatietojärjestelmän mukaan 2 467 tiedossa olevaa IUCN-luokituksen mukaista uhanalaisen lajin esiintymää. Jaottelua sukupuuttoonkuolemisriskin mukaan ei saatavilla.
GRI 307: YMPÄRISTÖLAKIEN JA -SÄÄNTÖJEN NOUDATTAMINEN			
307-1	Ympäristölakien ja -sääntöjen rikkominen	GRI-sisältöindeksi	Yksi metsälakirikkomusepäily, jonka tutkinta on kesken.
SOSIAALISET STANDARDIT			
GRI 401: TYÖSUHTEET			
401-1	Uudet työntekijät ja henkilöstön vaihtuvuus	Henkilöstö, s. 36	Tieto puuttuu ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan jaoteltuna.
GRI 403: TYÖTERVEYS JA -TURVALLISUUS			
403-2 (2016)	Tapaturmataajuus, ammattitaudit, menetetyt työpäivät, poissaolot, työhön liittyvät kuolemantapaukset	Henkilöstö, s. 38	Kysely lähetetty urakoitsijoille Suomessa ja Virossa. Vastausprosentti kyselyyn oli 53 % Suomessa ja 100 % Virossa. Tulokset: Suomessa urakoitsijoille sattui kolme tapaturmaa, joista aiheutui yhteensä 6 pv. poissaoloa. Virossa urakoitsijoille ei sattunut tapaturmia.
GRI 404: KOULUTUS JA HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN			
404-1	Keskimääräiset koulutustunnit työntekijää kohden	Henkilöstö, s. 36	
404-2	Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat	Henkilöstö, s. 36	Tornatorilla ei ole ohjelmia työsuhteen päättymiseen liittyen.
404-3	Kehityskeskustelut ja suoritusten arviointit	GRI-sisältöindeksi	Osallistumisprosentti Suomessa ja Virossa 100 %, Romaniassa 59 %.
GRI 405: MONIMUOTOISUUS JA YHTÄLÄISET MAHDOLLISUUDET			
405-1	Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	Henkilöstö, s. 38	
GRI 406: SYRJINNÄN KIELTO			
406-1	Syrjintätapaukset ja korjaavat toimenpiteet	GRI-sisältöindeksi	Ei syrjintätapauksia.
GRI 419: MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS			
419-1	Lakien ja säädösten rikkomukset sosiaalisten ja taloudellisten tekijöiden osalta	GRI-sisältöindeksi	Ei rikkomuksia.

4041 0209
Painotuote

ClimateCalc CC-000025/FI

HÄMEEN KIRJAPAINO OY

Tornator Oyj
Napinkuja 3 C
55100 Imatra

www.tornator.fi

**VASTUULLISTA
METSÄOSAAMISTA**